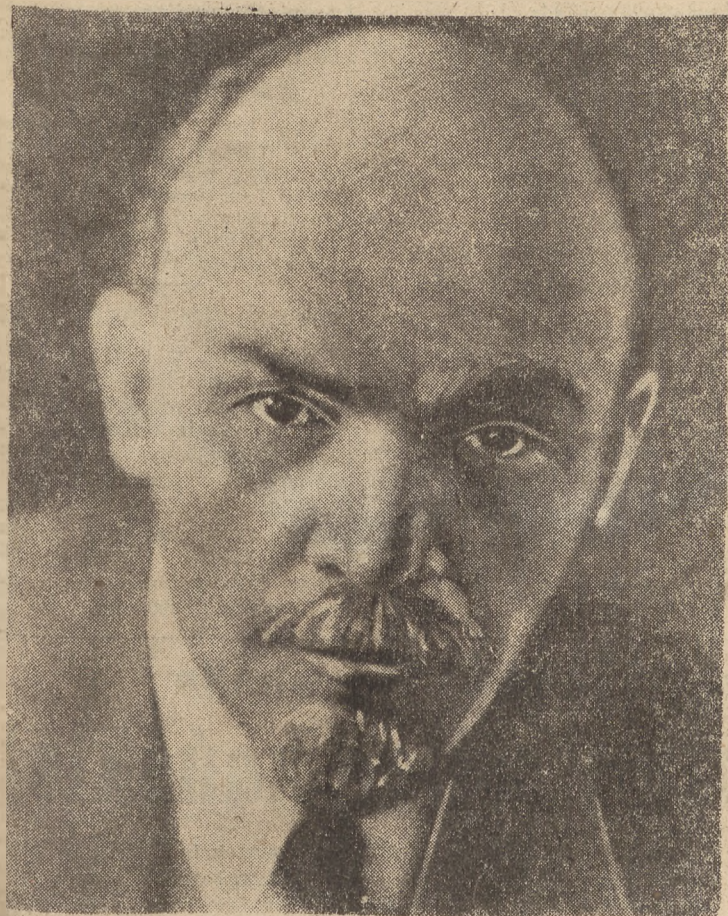

7. XI. 1947

30-lecie

7. XI. 1947

Rewolucji Październikowej

7 listopada 1917 r. stał się datą przełomową nie tylko dla blisko 200-milionowej ludności Związku Radzieckiego, dla której oznaczał nową erę, erę wyzwolenia od krwawej tyranii caratu i budowę nowego społeczeństwa na zasadach sprawiedliwości i wzajemnego poszanowania małych i wielkich narodów. Dzień ten stał się także punktem zwrotnym w dziejach politycznego, społecznego, kulturalnego i gospodarczego rozwoju ludzkości. Stał się zwycięstwem wielkiego prądu, który — jak powiedział niedawno wielki pisarz radziecki, Erenburg w Warszawie — zmienił i zmienia z dnia na dzień klimat naszej cywilizacji, tak, jak Golfstrom zmienił i zmienia surowy klimat północy.

Rewolucja październikowa oddała władzę w Rosji robotnikom, chłopom i inteligencji pracującej, potężnym rewolucyjnym siłom. Kierowane przez Lenina i Stalina siły te w ciągu 30 lat zdolały z zacofanego gospodarczo i społecznie kraju uczynić potęgę, o którą rozbija się fala faszyzmu.

Jest rzeczą znaną każdemu Polakowi, o której nie zapomni nasza historia, że historycznemu rozwojowi wypadków, wywołanych przez wybuch Rewolucji Październikowej, zawdzięczamy w konsekwencji źródło siły, niepomiernej potężniejszej od Rosji carskiej, i że siła ta zawdzięczamy trzecią naszą niepodległość. Jest natomiast rzeczą mniej znaną na skutek tendencyjnej, fa-

szywej propagandy Polski dowrześniowej, że Rewolucji Październikowej bezpośrednio i wyjątkowo zawdzięczaliśmy także drugą naszą niepodległość.

Prawo narodów do samookreślenia było jedną z naczelnych hasel rewolucji rosyjskiej. Jeszcze w czasie pierwszej wojny światowej Lenin pisał:

„I dlatego właśnie szczególnie nienawidzimy swej niewolniczej przeszłości, kiedy to szlachta obszarncza prowadziła na wojnę chłopów, by dusić wolność Węgier, Polski, Persji, Chin i swojej niewolniczej teraźniejszości, kiedy ci sami obszarnczy przy współudziale kapitalistów prowadzą nas na wojnę, by dusić Polskę... Nikt nie jest winien, że urodził się niewolnikiem, lecz niewolnik, któremu nie tylko obce są dążenia do własnej wolności, lecz który usprawiedliwia i upiększa swoje niewolnictwo, na przykład nazywa zdławienie Polski... obroną Ojczyzny Wielkorusów, to sługus i cham, wywołujący słuszne uczucia oburzenia, pogardy i obrzydzenia. Nie może być wolny naród, który uciska inne narody...“

W wydanej w roku 1913 książce p. t. „Marksizm i kwestia narodowa“ Józef Stalin jasno i otwarcie stawiał kwestię prawa narodów do niepodległości.

„Tylko sam naród — pisze on — ma prawo określić swój los. Nikt nie ma prawa przemocą wtrącać się do życia narodu... Naród ma prawo całkowicie oderwać się... Naród jest suwerenny i wszystkie narody są równoprawne.“

W kwietniu 1917 roku, w chwili kiedy burżuazja rosyjska dokonała przewrotu i, głosząc hasła „wolności i braterstwa ludów“, nie chciała uznać prawa Polski do samookreślenia, Stalin pisał:

Wszystkim narodom, wchodzącym w skład Rosji, należy

przynależność do swobodnego oderwania się i utworzenia samodzielnego państwa. Negowanie tego prawa i nie przedsięwzięcie środków, gwarantujących praktyczną możliwość jego urzeczywistnienia, jest równoznaczne z popieraniem polityki zaborów lub aneksji.“

29 sierpnia 1918 roku rząd sowiecki aktem, podpisanym przez Lenina, anulował rozbiory Polski i w art. 3 dekretu postanowił:

„Wszystkie traktaty i akty, zawarte przez rząd b. imperium rosyjskiego z rządami królestwa Pruskiego i monarchii Habsbursko-Węgierskiej, dotyczące rozbiorów Polski, niniejszym zniesione zostają raz na zawsze, jako sprzeczne z zasadą samookreślenia narodów, z rewolucyjną świadomością prawną narodu rosyjskiego, który uznał nienaruszalność

prawa narodu polskiego do niepodległości i jedności.“

Taka jest wymowa historycznych faktów. Dlatego, kiedy Stalin oświadcza przedstawicielowi Polski: „Nie żądamy, abyście nam wierzyli na słowo. Nie możecie nikomu wierzyć na słowo. Sądźcie i ustosunkujcie się do nas według czynów naszych, na zasadzie stosunku, jaki będziemy mieli do narodu polskiego.“ — Wiemy, że głęboka przyjaźń, jaką społeczeństwo nasze darzy Związek Radziecki, oparta jest na 30-letniej lekcji historii. Doświadczenie to każe nam pogłębiać i wzmocnić więzy, łączące nas ze Związkiem Radzieckim, w głębokiej wierze, że działamy na rzecz pokoju europejskiego, na rzecz współpracy wszystkich narodów, w imię najpiękniejszych hasel ludzkości, o które walczyła także Rewolucja Październikowa.

O pokojowy rozwój rolnictwa i przemysłu Dobra wola wszystkich narodów zapewni światu dobrobyt

Waszyngton (PAP). Na pierwszej sesji „Światowej Rady Żywnościowej“ Sir John Boyd-Orr, dyrektor Organizacji Żywnościowo-Rolniczej Narodów Zjednoczonych, scharakteryzował sytuację żywnościową świata, oświadczając, że uległa ona pogorszeniu od czasu stworzenia Rady Żywnościowej w Genewie.

Luka między zapotrzebowaniem a dostawami zboża wynosi 100 milionów ton, nie zaś 9 milionów ton, jak pierwotnie obliczono. Wobec tego Sir John Boyd Orr nawoływał do „odważnej i

daleko idącej „akcji w dziedzinie gospodarowania światowym zapasami żywności. Sądzę, że obecnych trudności nie zakończą jeszcze zbiory z 1949 roku, co się zaś dotyczy ograniczeń w tusz-

czach i żywym inwentarzu, to będą one konieczne jeszcze przez długi okres.

Mówca podkreślił pilność rozległych zarządzeń, celem „uratowania świata przed głodem“, przy czym zaznaczył, że destawy żywnościowe należy zorganizować „na płaszczyźnie interesu“, tak by nie doprowadzić do „upokarzającej pauperyzacji“ narodów, otrzymujących te dostawy.

Całą akcję należy zorganizować — jego zdaniem — w oparciu o doświadczenia z czasów kryzysu gospodarczego, jak na staję po pierwszej wojnie światowej. Mówiąc o niebezpiecznych następstwach dalszych wstrząsów gospodarczych świata, Sir John Boyd-Orr na zakończenie oświadczył:

„Z drugiej strony, gdyby wysiłki narodów skierowały się ku rozwojowi rolnictwa i przemysłu z tą samą intensywnością, z jaką podczas wojny zmierzano do produkcji niezbędnej broni, w ciągu 5 lat mogłyby zapanować na świecie dobrobyt“.

ce polityki i intencji Stanów Zjednoczonych na terenie Korei. Oświadczył on, że podczas gdy w północnej części tego kraju warunki życia chłopów i robotników uległy znacznej poprawie, to w południowej mogą one być przywrócone jedynie do sytuacji w Grecji. Gromyko podkreślił, że w Korei południowej żywiły demokratyczne są prześladowane

Państwo marionetkowe w Korei chcą utworzyć Amerykanie

Nowy Jork (PAP). W toku dalszej dyskusji nad sprawą Korei delegat Jugosławii Popovic oskarżył Stany Zjednoczone o chęć narzucenia swej polityki i swej woli Korei.

Przedstawiciel Ukrainy, Manuilski oświadczył, że projekt amerykański w sprawie Korei zmierza do utworzenia marionetkowego państwa w rodzaju osławionego Mandżukuo. Zdaniem mówcy Stany Zjednoczone chcą podporządkować sobie całkowicie Koreę i narzucić jej panowanie monopolu kapitalistycznych.

Przemówienie delegata ZSRR Gromyki poświęcone było kryty-

Zwolniono żony hitlerowskich dygnitarzy

Monachjum (tel. wł.). Żony hitlerowskich zbrodniarzy wojennych zostały już przeważnie zwolnione z obozów, w których dotąd przebywały.

Tak więc odzyskała wolność żona generalnego gubernatora Francka, zwolniono również żonę generała Jodla, straconego w Norymberdze, a proces przeciwko Emmie Goerring zostaje ponownie odroczone, ponieważ prokurator nie jest w stanie ściągnąć świadków, którzyby mogli udowodnić prohitlerowską działalność żony wielkiego marszałka Rzeszy.

Potępienie propagandy wojennej leży w interesie ludzkości

Nowy Jork (PAP). Na posiedzeniu plenarnym Zgromadzenia ONZ został jednogłośnie uchwalony projekt rezolucji potępiającej propagandę wojenną. Przy tej okazji delegat radziecki wicemi-

Nafta radziecka płyje do Polski

WARSZAWA (APD). Z portu czarnomorskiego Batum płynię do Gdańska radziecki tankowiec „Sachalin“ z ładunkiem ponad 3 tys. ton benzyny i ponad 4 tys. ton nafty.

Z ogólnej ilości 201 tys. ton produktów naftowych, importowanych do Polski w ciągu ostatnich 9 miesięcy do Związku Radzieckiego, otrzymaliśmy ogółem 95 tys. ton.

nister Wyszyński złożył krótkie oświadczenie, w którym sprzecyzował stanowisko delegacji w tej sprawie.

Min. Wyszyński oświadczył, że rezolucja w postaci uchwalonej przez Zgromadzenie jest niedostateczna, gdyż nie wymienia krajów, w których propaganda wojenna jest szczególnie rozp-

wszechna. Jednakże myśl przewodnią wniosku radzieckiego który miał na celu potępienie podżegania do nowej wojny została zachowana.

Potępienie propagandy wojennej we wszystkich jej postaciach leży w interesie wszystkich milijonów pokój narodów i wszystkich postępujących warstw ludzkości. Delegacja radziecka stoi na stanowisku, że potępienie propagandy wojennej i podżegania do nowej wojny jest sprawą zasadniczą i pilną. Z uwag na powyższe względy delegacja radziecka głosowała za projektem rezolucji w postaci zaproponowanej przez komisję polityczną.

Prezydenci Warszawy i Szczecina w Pradze

PRAGA (PAP). W środę przybyli do Pragi prezydenci Warszawy i Szczecina — Łotwiński i Zarembo. Prezydenci zostali powitani na dworcu przez prezydenta Pragi — dr. Vacka.

Aresztowanie Hulewiczowej i Bryji

Polityczno-kryminalne kulisy ucieczki Mikołajczyka

Warszawa (tel. wł.) Specjalna Komisja Sejmowa powołana do życia dla wyjaśnienia ucieczki Stanisława Mikołajczyka, przesłuchiwała w ciągu ostatnich dni kilkunastu czołowych działaczy PSL. Ponadto ważne oświadczenie złożył przed komisją minister bezpieczeństwa publicznego Radkiewicz.

Minister Radkiewicz oznajmił wobec Komisji, iż Wincenty Bryja, skarbnik i członek Prezydium KW PSL, oraz Maria Hulewiczowa, sekretarka osobista Stanisława Mikołajczyka, znajdują się w dyspozycji władz bezpieczeństwa.

Zostali oni zatrzymani po nielegalnym przekroczeniu granicy czechosłowackiej. Zatrzymani zeznali, iż ucieczka Stanisława Mikołajczyka organizowana była przez czas dłuższy przy udziale jednej z ambasad w Warszawie.

Warszawa (tel. wł.) Po zatrzymaniu posła Wincentego Bryji władze bezpieczeństwa zwróciły się do marszałka Sejmu o zezwolenie zatrzymania go w areszcie jako zatrzymanego na gorącym uczynku nielegalnego przekroczenia granicy. Marszałek Sejmu w myśl art. 21 konstytucji z 1921 r. wyraził na to swoją zgodę. Sprawa wydania posła Wincentego Bryji władzom sądowym zostanie postanowiona na najbliższym posiedzeniu Sejmu.

Warszawa (PAP) W związku z ogłoszeniem przez posłów PSL Bańcżyka i Wójcika faktu ucieczki Stanisława Mikołajczyka i towarzyszy, władze bezpieczeństwa podjęły dochodzenia, w wyniku których zatrzymano po przekroczeniu granicy polsko-czechosłowackiej: Wincentego Bryję, b. skarbnika NKW PSL, Hulewiczową Marię, sekretarkę osobistą St. Mikołajczyka, zamieszkałą z nim wspólnie aż do chwili ucieczki oraz Dąbrowskiego Mieczysława, bliskiego współpracownika St.

Mikołajczyka. Przy ujętych znaleziono różną obcą walutę na przebież jeden milion złotych oraz inne kompromitujące materiały.

Zatrzymany Bryja zeznał, że jeszcze w dniu 12 września br. za zgodą St. Mikołajczyka przywłaścił sobie 4000 dolarów papierowych i 400 dolarów w złocie, z czego część ukrył u swej rodziny we wsi Mrówczyn, powiat Nowy Targ.

Ponadto zatrzymany Bryja przyznał się, że w porozumieniu z Marią Hulewiczową, wykorzystując swoją funkcję skarbnika, w dzień ucieczki zabrał z kasy NKW PSL 380 dolarów.

Dotychczasowe wyniki dochodzenia ustaliły, że ucieczka Stanisława Mikołajczyka i towarzyszy została ukartowana wspólnie z pracownikami dyplomatycznymi jednej z ambasad w Warszawie i zrealizowana przy ich czynnej i bezpośredniej pomocy.

Wyniki dochodzenia pokrywają się z zeznaniami Hulewiczowej, Bryji, Dąbrowskiego i innych osób zatrzymanych w tej sprawie.

Dochodzenia w sprawie ucieczki Mikołajczyka trwają i — jak się dowiadujemy — ujawniają coraz to nowe interesujące momenty tej polityczno-kryminalnej afery.

25 lat w obozach pracy za okrucieństwa na Białorusi

Moskwa (PAP). 22 oskarżonych w procesie niemieckich zbrodni wojennych w Bobrujsku, wśród których znajduje się 4 generałów, skazanych zo-

stało na 25 lat odosobnienia w obozach pracy za okrucieństwa, popełnione w czasie okupacji Białorusi przez Niemców w latach 1941—1944

Przeciwko niemieckim organizacjom zbrodniczym

Dzieci polskie zeznają na procesie w Norymberdze

Warszawa. (PAP) Bawiący wczoraj jesienią w Polsce prokurator amerykański z Norymbergi, Edmund Schwenk, zbierał w naszym kraju materiał dowodowy do wielkiego procesu przeciwko niemieckim organizacjom zbrodniczym „Lebensborn”, „Rusha” i innym. Prokurator Schwenk nawiązał kontakt z Ministerstwem Pracy i Opieki Społecznej, które wskazało mu świadków mogących potwierdzić zarzuty aktu oskarżenia. Prokurator przesłuchał tych świadków na miejscu, zastrzegając sobie ewentualność wezwania ich przed trybunał.

mana Hrabara, pełnomocnika Ministerstwa Pracy i Opieki Społecznej dla repatriacji dzieci polskich z Niemiec. Wśród świadków znajduje się dr Zygmunt Łukowski, autor znanej pracy o pacyfikacji Zamojszczyzny przez niemieckiego okupanta. Jako biegły zeznawał mgr Leokadia Szymańska z Łodzi, która zda trybunałowi sprawę o prowadzonej przez Niemców akcji badań rasowych dzieci polskich, które następnie wywożono do Rzeszy dla całkowitej germanizacji.

wieziony na punkt zborny do Kalisza. Stamtąd zabrano go do Luksemburga wespół z innymi chłopcami polskimi. Po kilku miesiącach, małych Polaków przetransportowano do Salzburga, gdzie oficer SS oznajmił dzieciom, że więcej już do Polski nie wróca, że będą się wychowywać w niemieckich domach i że mają zapamiętać o swej polskości. Dzieciom polskim zmieniono nazwiska, nadając Grodowskiemu nazwisko Grohman i imię Karl. Chłopiec oddany został na wieś do chłopca niemieckiego, gdzie pracował ciężko w gospodarstwie. Podobnie układały się koleje innego nieletniego świadka — 14-letniej Barbary Mikołajczyk, której Niemcy zmienili nazwisko na Micker. Po uprowadzeniu z Łodzi wywieziono ją do Salzburga. Mikołajczyk pracowała na roli przebywając wylącznie w niemieckim środowisku.

Zeznania małoletniej Krystyny Antoczak odtworzą również przed trybunałem w Norymberdze gehennę dzieci polskich pod okupacją niemiecką.

Przed zatwierdzeniem planu inwestycyjnego na rok 1948

WARSZAWA. (PAP). Prace nad planem inwestycyjnym na rok 1948 są już bardzo zaawansowane. Spośród złożonych dotychczas planów resortowych ostatecznie uzgodnione zostały w Centralnym Urzędzie Planowania następujące części przyszłorocznego państwowego planu inwestycyjnego: Prezydent R. P. i Rada Państwa, Ministerstwo Sprawiedliwości, Administracji Publicznej, Leśnictwa, Oświaty, Poczty i Telegrafów, Komunikacji, poza tym część poświęcona spółdzielczości oraz Izdom Przemysłowym — Handlowym i Rzemieślniczym.

W toku końcowych prac i uzgodnienia znajdują się plany inwestycyjne Prezydium Rady Ministrów, Ministerstwa Ziemi Odzyskanych, Skarbu, Rolnictwa, Pracy i Opieki Społecznej, Zdrowia, Kultury i Sztuki.

Zakończenie konferencji w CUP z poszczególnymi resortami i zastawienie całości planu przewidywane jest na pierwsze dni grudnia br., po czym państwowy plan inwestycyjny na rok 1948 będzie przedłożony Komitetowi Ekonomicznemu Rady Ministrów.

Pierwsze wyniki wyborów dodatkowych w Stanach Zjednoczonych

Nowy Jork. (PAP). Wybory dodatkowe, które odbyły się we wtorek w większości stanów U. S. A. miały przebieg spokojny. Pierwsze wyniki nie pozwalają jeszcze na wyciągnięcie wniosków w skali ogólnokrajowej. Na leży jednak przypuszczać, że zwycięstwo odniosą demokraci.

dawna uchodził za bastion republikanów i gdzie jak się zdaje, zwycięży kandydat demokratyczny.

W stanach Cleveland i Detroit większość w samorządach uzyskają prawdopodobnie demokraci.

Przyjęcie na cześć ambasadora Polski

PARYŻ. (API). W siedzibie Tow. Przyjaźni Polsko-Francuskiej odbyło się przyjęcie na cześć ambasadora Polski, Jerzego Putramenta.

W przyjęciu wzięło udział szereg osobistości ze świata dyplomatycznego, politycznego i dziennikarskiego, m. in. przewodniczący Rady Republiki, Mannerville, przewodniczący grupy parlamentarnej Giarferri i pp. Jolliot, ambasador Radziecki w Paryżu Bogomolow, poseł węgierski hr. Carolyi i szeregi innych.

Nowy marszałek Zw. Radzieckiego

Moskwa. (PAP). Prezydium Rady Najwyższej ZSRR w uznaniu zasług położonych w czasie wojny i w okresie powojennym przyznało generałowi armii Bułganinowi tytuł Marszałka Związku Radzieckiego.

Opanowanie epidemii cholery w Egipcie

Kair (obsł. wł.). Według ostatniego komunikatu, wydanego przez władze egipskie epidemia cholery została opanowana. Od dnia wczorajszego nie zanotowano nowych wypadków zachorzeń.

Epidemia cholery, jaka wybuchła przed sześcioma tygodniami w Egipcie pochłonięła 8.500 ofiar, Ogółem zapadło na tę chorobę ponad 20.000 osób.

„Nowoje Wremia“ pisze: Żyjemy w epoce współzawodnictwa między kapitalizmem a socjalizmem

Moskwa. (API) W „Nowojem Wremie”, czasopiśmie radzieckim, poświęconym zagadnieniom polityki międzynarodowej, ukazał się wczoraj obszerny artykuł na temat wzajemnego stosunku systemów socjalistycznego i kapitalistycznego. Podkreśla on manife-

stowaną niezmiennie przez ZSRR chęć współpracy z państwami kapitalistycznymi, zaznaczając, że obecna epoka jest epoką współzawodnictwa między tymi dwoma systemami.

Artykuł napisany z okazji 30 rocznicy rewolucji październikowej stwierdza, iż naród radziecki wierzy, że współzawodnictwo to może się odbywać na pokojowej drodze.

Sam fakt istnienia i rozkwitu państwa radzieckiego — kończy „Nowoje Wremia” — stanowi przypomnienie dla reakcjonistów wszystkich krajów, że system kapitalistyczny, jako przejściowy system historyczny, zbliża się do kresu swego istnienia. Zostanie on zastąpiony doskonalszym układem stosunków społecznych.

Bronią innych katów, teraz broni siebie

Dachau. (API) W dniu wczorajszym rozpoczął się przed amerykańskim sądem wojskowym proces Hansa Carla von Poserna, który w procesie komendantów obozów w Dachau występował w charakterze obrońcy. Posern jest oskarżony o zamordowanie 2 więźniów obozu w Mauthausen, gdzie przebywał przez pewien czas, pełniąc funkcję kancelisty. Posern zabij jednego Jugosłowianina i zakalał na śmieć jednego Polaka. Oskarżony nie przyznaje się do winy.

„Naród radziecki — pisze „Nowoje Wremia” — wychodzi z niezmiennego założenia, że współistnienie systemów kapitalistycznego i socjalistycznego jest nieuniknione jeszcze przez długi czas i że współpraca gospodarcza między tymi systemami jest zupełnie możliwa. Fakty wskazują, co prawda, że co gwałtowniejsi reakcyoniści i imperialiści nie pragną pokojowego współzawodnictwa i mają nadzieję, że uda im się przez zastosowanie brutalnej siły zahamować postęp ludzkości ale ich polityka i ich nadzieje skazane są na niepowodzenie.

Z udziałem prezydenta Trumana i Marshalla

Tajne narady finansjery amerykańskiej

Waszyngton. (API) W tych dniach około stu najwybitniejszych przedstawicieli finansjery, wielkiego przemysłu, oraz sfer handlowych Stanów Zjednoczonych, zebrało się w Białym Domu, aby przedyskutować zagraniczną politykę Ameryki.

Konferencja przewodniczący osobisty doradca prezydenta, John Steelman, obecni byli m. in. sekretarz stanu Marshall, sekretarz resortu handlu Harriman, prezes Banku Międzynarodowego Mc. Cloy, sekretarz stanu Lovett i William Thorp, sekretarz stanu od spraw ekonomicznych.

W związku z ustaleniem technicznej strony planu Marshalla, dotychczas pięć najważniejszych punktów pozostaje w zawieszaniu: 1. Ustalenie wysokości kredytów których prezydent zażąda od Kongresu na pierwszy rok istnienia „programu Marshalla”, 2. ustalenie formy oraz funkcji organu rządowego, któremu zostanie powierzona administracja

przyszanych kredytów, 3. ustalenie instrukcji dla komisji 16 w sprawie charakteru i kompetencji organu europejskiego, który rozdzielać będzie kredyty amerykańskie, 4. podział przyspanych kredytów na zakup dóbr konsumpcyjnych i produkcyjnych, 5. charakter i zakres udziału Banku Międzynarodowego w realizacji planów amerykańskich.

Międzypartyjne nieporozumienia Po dymisji rządu duńskiego

KOPENHAGA. (PAP). Król duński Fryderyk IX. przyjął premiera Kristensena, który złożył mu rezygnację swego gabinetu. Król polecił premierowi dalsze pełnienie obowiązków do chwili utworzenia nowego rządu.

nie przyniosły zdecydowanej przewagi żadnej z partji, uczyniły pozycję rządu jeszcze trudniejszą i zmusiły Kristensena w konsekwencji do ustąpienia.

Dymisja nastąpiła na skutek niemożności dojścia do porozumienia z partiami, które uprzednio popierały rząd. Stanowisko Kristensena w zagadnieniu południowego Sleswigu było przedmiotem krytyki partji i spowodowało przegłosowanie wotum nieufności w parlamencie w ubiegłym miesiącu. Wyniki ostatnich wyborów, które

Jeszcze jeden przykład prosji Stanów Zjedn. Amerykanie nie opuszczają Grenlandii

Moskwa. (PAP). Dziennik „Krasnaja Zwiezda” omawia aktualne zagadnienie całkowitego wycofania się amerykańskich wojsk z Grenlandii, czego jedynomyślnie domagają się zarówno wszystkie partie duńskie, jak i społeczeństwo tego kraju. Według poglądu Duńczyków, dalszy pobyt Amerykanów w Grenlandii stanowi pogwałcenie suwerenności Danii nad tą wyspą.

wiem przedstawicieli wszystkich duńskich partji politycznych. Dotychczasowy przebieg duńsko-amerykańskich rozmów — kończy „Krasnaja Zwiezda” — wskazuje na jeden bezsporny fakt, że Amerykanie nie mają zamiaru ustąpienia z Grenlandii.

Zaostrzenie politycznego kryzysu Strajk powszechny grozi Słowacji

Praga. (PAP). Jak donosi czechosłowacka agencja prasowa CTK, związki zawodowe w Bratysławie rozważają możliwość proklamowania strajku powszechnego wobec zaostrzenia się kryzysu politycznego, który wybuchł w końcu ubiegłego tygodnia w związku z dymisją 5 komunistów i jednego bezpartyjnego członka rady komisarzy do spraw Słowacji.

antydemokratycznych z życia politycznego i gospodarczego Słowacji. Według ostatnich informacji —

słowacka partja demokratyczna zgodziła się na całkowitą reorganizację rady komisarzy do spraw Słowacji.

Sprawa Niemiec

Zastępcy ministrów przystąpili do obrad

Berlin (obsł. wł.). W związku z rozpoczynającą się dzisiaj konferencją zastępców ministrów spraw zagranicznych czterech mocarstw poświęconą zagadnieniu Niemiec, wychodzący z licencji radziec-

kiej dziennik berliński „Tägliche Rundschau”, ogłosił artykuł w sprawie obrad przedstawicieli mocarstw okupujących Niemcy. Porządek obrad jest następujący: 1) traktat pokojowy, 2) odszkodowania wojenne, 3) Niemcy jako jednostka gospodarcza i ich poziom przemysłowy.

Jeżeli chodzi o stanowisko radzieckie, to wyraża się ono — jak pisze „Tägliche Rundschau” — w dążeniu do przeprowadzenia demilitaryzacji i demokratyzacji Niemiec. Równocześnie przedstawiciele Związku Radzieckiego domagają się wprowadzenia kontroli Zagłębia Ruhry, wykonywanej przez cztery państwa okupacyjne. Szereg kwestii, które nie zostały załatwione w czasie konferencji moskiewskiej, będzie również przedmiotem obrad przedstawicieli czterech mocarstw. (pł)

Sabotaż jeńców niemieckich

Paryż (API). W związku z mianowaniem się we Francji aktami sabotażu, rzecznik francuskiego ministerstwa spraw wewn. oświadczył, że pożary składów bawełny w Hawrze spowodowali zapewne jeńcy niemieccy. W sprawie tej wdrożony został śledztwo.

W ciągu ostatnich 6 miesięcy zanotowano w porcie Le Havre 4 pożary składów bawełny. Straty obliczane są na 450 milionów franków. Pożary strawiły 95.000 bali bawełny

Konferencja lotnicza

Genewa. (PAP). — Z udziałem przedstawicieli 20 państw, otwarta została w Genewie międzynarodowa konferencja lotnictwa cywilnego. Zadaniem obrad jest zawarcie wielostronnych układów w dziedzinie praw handlowych w transporcie powietrznym

Krytyka parlamentarna rządu angielskiego

Ziliacus apeluje o współpracę z Europą wschodnią

London (Obs. wł.). Przywódca lewego skrzydła partji pracy poseł Ziliacus, zaatakował wczoraj ostry rząd Wielkiej Brytanii o świadome i cynne popieranie akcji zmierzającej do stworzenia bloku anglo-saskiego, mogącego stanowić poważne niebezpieczeństwo dla pokoju światowego właśnie w okresie, kiedy narody zrujnowane długoletnią wojną czynią wielkie wysiłki w kierunku odbudowy gospodarczej i podwyższenia swej stopy życiowej.

Opierając się na przemówieniu Churchilla, wygłoszonym w Ful-ton oraz późniejszych oświadczeniach lidera brytyjskich konserwatystów, według których polityka zagraniczna rządu partji pracy kieruje się zasadą ścisłej współpracy ze Stanami Zjednoczonymi, Ziliacus stwierdził, niezdolność i złą wolę miarodajnych czynników brytyjskich w dziedzinie kształtowania stosunków brytyjsko-radzieckich.

„Stajemy się krajem coraz bardziej uzależnionym od Stanów Zjednoczonych — powiedział Ziliacus — w których pewne koła polityczne usiłują według dobre wypróbowanych metod wywołać ferment w sytuacji międzynarodowej wyzyskując każdą nadarającą się okazję dla celów wytworzenia psychozy wojennej i posługując się uzależnionymi od siebie pod względem gospodarczym krajami w rozgrywkach p Nityczony. Jedynym wyjściem z tego rodzaju sytuacji jest zacieśnienie współpracy z narodami Europy wschodniej oraz ożywienie wzajemnej wymiany towarowej. Leży to nie tylko w interesie pokoju Europy ale i całego świata.

Rewindykacja polskiego mienia z terytoriów b. satelitów Osi

Warszawa. (tel. wł.) Ministerstwo Administracji Publicznej zarządziło podległym urzędom oraz związkom samorządowym dokonanie w najkrótszym czasie zgłoszeń rewindykacyjnych mienia państwowego oraz instytucji i przedsiębiorstw samorządu terytorialnego wywiezionego przez okupanta a znajdującego się obecnie na terenie państw byłych satelitów Osi.

Wybuch w kopalni złota

Johannesburg (API). W jednej z kopalni złota w pobliżu Johannesburga nastąpił silny wybuch, który spowodował zapadnięcie się całego chodnika.

Zmiana wyznania nie wymaga zgłoszenia

Warszawa. (SAP). Dekretem z 5 września br., ogłoszonym w Nr. 59 „Dziennika Ustaw”, uchylono szereg obowiązujących dotąd przepisów ustawowych z dziedziny wyznaniowej. Między innymi uchylone zostały przepisy, wedle których zmiana wyznania zależna była od zgłoszenia tego faktu w starostwie, względnie w województwach zachodnich — w sądzie grodzkim. Obecnie więc sprawa zmiany wyznania traktowana jest przez ustawodawstwo nasze — zgodnie z konstytucyjną zasadą wolności religijnej — jako sprawa czysto prywatna danego obywatela, a skuteczność prawną zmiany wyznania nie jest już uzależniona od formalnego zgłoszenia jej u władzy państwowej

Jerzy Borejsza

Niepodległość nieurojona

Trzydziesta rocznica Rewolucji Październikowej przypada w okresie, kiedy po drugiej wojnie światowej, „po cudownym zmartwychwstaniu” Adolfa Hitlera w manewrach zwolenników nowego „Herren volku” po „cudownym zmartwychwstaniu” Neville Chamberlaina w polityce monarchijskich zwolenników wasalizacji Europy wobec Stanów Zjednoczonych — zagadnienie suwerenności i niepodległości narodów znalazło się w warunkach nowego, odmiennego etapu historycznego, zarówno w układzie sił międzynarodowych, jakoteż w rozwoju narodów.

Rozwój imperjalizmu i zwycięstwa ruchu robotniczego, socjalizmu sprawiły, iż świadomy proletariąt stanął na czele ruchów narodowych — że stał się on głównym obrońcą niepodległości i suwerenności państwa. Walka państw imperialistycznych bądż to o zdobycie nowych terenów ekspansji (Stany Zjednoczone), bądż też kurczowa obrona podwalin ustroju kapitalistycznego (Anglia, Francja) sprawiły, że jedynym realnym obrońcą narodów walczących o swoją niepodległość jest ZSRR, państwo socjalistyczne.

Doświadczenie dziejowe wykazało, że Polska — po 123 latach njebytu — w r. 1918 odzyskała niepodległość dzięki Rewolucji Październikowej, zwycięstwu proletariatu i socjalizmu nad caratem, a zaprzępaściła drugą niepodległość we wrześniu 1939 r., jako rezultat wymierzonej przeciwko ZSRR polityki sanacji, że trzecią niepodległość odzyskała dzięki zdruzgotaniu hitlerystów przez ZSRR a utrwaliła dzięki zwycięstwu obozu demokracji ludowej w Polsce, który oparł ją o realny sojusz z krajem socjalizmu.

Rzecz jasna, gdyby po pierwszej wojnie światowej w Europie pozostał dotychczasowy ustrój socjalno-polityczny, gdyby zwyciężyły kajzerowskie Niemcy lub też carska Rosja, sprawa polska została by sfrymarczona, zaprzędana targom wymiennym na jakiejś konferencji pokojowej, może za cenę jakichś mglistych obietnic przyszłościowych. Drugą niepodległość uzyskała Polska tylko dzięki rewolucji socjalnej i socjalistycznej, dzięki zdruzgotaniu caratu i kjerenszczyzny przez Rewolucję Październikową, Kjerenski i Lindenburg znaleźliby n.e. wątpliwie wspólny język, aby do niepodległości Polski nie dopuścić.

Po Rewolucji Październikowej w całym szeregu dokumentów, de pesz i not rząd radziecki daje wyraz swojej woli stworzenia przyjaznych stosunków z niepodległą Polską. Ale po to aby trwały były niepodległej Polski mógł być zrealityzowany w oparciu o jedynego naturalnego sojusznika — Polska powinna była przebyć swe przemiany socjalne, o które walczyły pokolenia rewolucjonistów polskich: reformę agrarną, demokratyzację ustroju w oparciu o lud.

Wszelka próba polityki antyradzieckiej zaś oznaczała ograniczenie swej suwerenności, samodzielności na rzecz silniejszego kontrahenta, oznaczała oparcie niepodległości o urojone traktaty i zobowiązania z zachodnimi państwami kapitalistycznymi. Albo

też oparcie niepodległości o nieurojone traktaty z imperjalizmem niemieckim; wtędy niepodległość stawała się urojona.

W ciągu całego okresu międzywojennego Polska miała niejednokrotnie możność utrwalenia swego bytu niepodległego w oparciu o sojusz z ZSRR, z Czechosłowacją i Rumunją. W świetle dokumentów można njezbić dzisiaj stwierdzić, że taki system bezpieczeństwa zbiorowego, realnego paktu wschodniego mógł zapobiec Monachium, rozbirowi Czechosłowacji i klęsce września 1939 r. Był to na arenie międzynarodowej jedyny realny i nieurojony system zabezpieczenia bytu niepodległego państwa.

We wrześniu 1939 r. kraj zbierał owoce nie takiego czy innego

błędu taktycznego, ale całego systemu pjsudczykowski - endeckiego, którego walka z postępnem i realną koncepcją niepodległości datuje się jeszcze od 1905. Międzywojenna, druga niepodległość Polski runęła, gdyż w kraju nie była oparta o jedyną realną siłę narodową — lud polski, na czele z proletariatem; na arenie międzynarodowej o jedyną realną siłę broniącą niepodległości narodów — ZSRR, zwycięskie państwo socjalizmu.

Jeśli w okresie międzywojennym można było mieć jakiegokolwiek iluzję co do wartości „orientacji; zachodniej” w polityce polskiej, to po drugiej wojnie światowej żadnych iluzji sytuacja nie pozostawiała. Stany Zjednoczone? Po śmierci Roosevelta polityka

tego kraju zarysowywała się coraz wyraźniej. W dążeniu do nowego imperjalistycznego podziału świata odradzają się czynniki usiłujące przejąć nie tylko założenia podstawowe imperjalizmu niemieckiego, ale nawet jego prymitywne metody działania i propagandy. Cóż njesie narodom, ludom, proletariatu Europy cudownie odrodzona koncepcja hitlerowska? Zarzewie nowej wojny, cofnięcie przemysłu europejskiego i przekształcenie proletariatu europejskiego w pariasów półkolonialnych. Polsce — nade wszystko przynosi odbudowę imperjalizmu niemieckiego.

W toku drugiej wojny światowej i po jej zakończeniu zarysowała się więc jedyna realna droga nieurojonej niepodległości:

Polski, państwa opartego o sojusze z ZSRR i z krajami środkowej Europy, stanowiącymi łącznie zwarty blok przyjaźni; trzynaście milionów ludzi, narodów i państw rozwijających różnymi drogami — ale drogami postępu — swoje życie gospodarcze, polityczne i kulturalne w klimacie suwerenności i niepodległości. Po raz drugi w XX wieku Polska zmartwychwstała dzięki zwycięskiej Rewolucji Socjalistycznej.

I dlatego trzydziestolecie Rewolucji Październikowej i powstanie ZSRR jest potwierdzeniem przewidywań i walki najlepszej części klasy robotniczej, dla której nieurojona niepodległość Polski była zawsze funkcją siły postępu demokracji i socjalizmu. (Nowe Drogi)

Zaczniemy 7 listopada...

Dziesięć dni, które wstrząsnęły światem

Cytujemy fragment znanej książki pod tytułem „10 dni, które wstrząsnęły światem”. Napisął ją amerykański dziennikarz, John Reed, który był świadkiem nauce Wielkiej Rewolucji Październikowej. Książka ukazała się w 1919 r. i przetłumaczono ją na wszystkie języki świata.

Wszyscy spodziewali się, że pewnego pięknego poranka bolszewicy zjawią się nagle na ulicach i zaczęją strzelać do wszystkich ludzi, noszących białe kołnierzyki. W rzeczywistości jednak powstanie wybuchło zupełnie otwarcie i potoczyło się zwykłą drogą.

Rząd Tymczasowy zamierzał wysłać garnizon piotrogrodzki na front.

Garnizon ten liczył około 60 tys. ludzi, którzy odegrali bardzo poważną rolę w rewolucji. To oni właśnie zdecydowali o czasie wielkich dni narodowych, oni stworzyli sowieckie żołnierskie delegatów, oni wreszcie odrzucili Kornilowa od wrót Piotrogradu. Obecnie większość wśród nich mieli bolszewicy.

Garnizon nie uznaje rządu

30 października zebranie przed stawiciele wszystkich pułków piotrogrodzkich uchwalilo rezolucję: „Garnizon piotrogrodzki nie uznaje odtąd rządu tymczasowego. Naszym rzędem jest sowiec piotrogrodzki. Wykonawać będziemy tylko jego rozkazy, które wyda za pośrednictwem swego Wojskowego Komitetu Rewolucyjnego.”

Ogromny wiec żołnierski w Smolnym uchwalil 3 listopada rezolucję:

„Witając utworzenie Wojskowego Komitetu Rewolucyjnego przy piotrogrodzkim so-

wiec w Kronwierskim Arsenale i zdobyli ogromne ilości broni i amunicji, przytrzymując równocześnie okrętową ładunek, składający się z 10 tysięcy bagnetów...

Miłość szarego człowieka, głębokie zrozumienie jego trosk, bytu i dążeń była jedną z głównych cech charakteru Lenina. Dzięki temu mógł on stać się twórcą nowego społeczeństwa w Związku Radzieckim. Na zdjęciu obraz malarza R. Sokolowa: „Lenin rozmawia z chłopami”.

wiecie robotniczych i żołnierskich delegatów, garnizon Piotrogradu i jego okolic obiecuje mu pełne poparcie we wszystkich poczynaniach.”

Obecnie mając już poczucie własnej siły, Wojskowy Komitet Rewolucyjny zażądał kategorycznie, aby sztab piotrogrodzki poddał się jego rozkazom. Do wszystkich drukarni rozesłał rozkaz, aby żadnych wezwań i odezw nie drukowano bez zezwolenia Komitetu. Uzbrojeni komisarze zjawili

Zbudziwszy się nagle w obliczu niebezpieczeństwa, rząd ofiarował bezkarność członkom Komitetu, jeżeli rozwiąże się on dobrowolnie. Za późno...

O północy 5 listopada Kierenski sam posłał, aby zaproponować sowieciowi piotrogrodzkiemu przed stawicielstwo w sztabie. Wojskowy Komitet Rewolucyjny zgodził się. W godzinę później pełniący obowiązki ministra spraw wojskowych odwołał propozycję...

szczył środków dla stłumienia wszelkich przejawów niesubordynacji”. Najbardziej zniecierpliwiony członek gabinetu został mianowany nadzwyczajnym komisarzem porządku w Piotrogradzie...

Na ulicy dął chłodny, wilgotny wiatr zachodni. Zimne błoto przesiąkało przez podeszwy. Ulicą szły miarowym krokiem w górę dwie kompanie junkrów. Spiewali chórem starą żołnierską pieśń z carskich czasów... Przy pierwszym skrzyżowaniu ulic zauważyłem, że milicjanci miejscy wystąpili dziś konno, uzbrojeni w rewolwery w nowiutkich jasnych olstrach...

Na całym Newskim w gęstniejącym mroku tłumy walczyły o najświetsze gazety. Gromadki ludzi usiłowały połapać się w ogromnej masie wezwań i odezw, przyklejanych w każdym piaskim miejscu przez wszystkich... CIK, Sowiety chłopskie, Umiarkowane Partie Socjalistyczne,

Komitetu armii; wszystko prosil, grozi, przeklina, błaga robotników i żołnierzy, żeby siedzieli w domu, żeby popierali rząd...

Żołnierze łączą się z ludem

Miasto było zdenerwowane i ostro reagowało na każdy silniejszy odgłos. Ale bolszewicy jeszcze nie dawali żadnego znaku, żołnierze pozostawali w koszarach, robotnicy w fabrykach...

Pospieszylem do Smolnego... Na najwyższym piętrze w pokoju 10 trwała bezustanne posiedzenie Wojskowego Komitetu Rewolucyjnego.

„Twierdza Piotropawłowska przeszła już na naszą stronę”, powiedział mi z radością. „Przed minutą otrzymaliśmy wiadomość od pułku, który został przez rząd posłany do Piotrogradu. Żołnierze zaczęli coś podejrzewać, zatrzymywali więc pociągi i przysłali do nas delegację z zapytaniem „O co tu chodzi? Co macie nam do powiedzenia? Myśmy właśnie uchwalili rezolucję... Cała władza Sowietaom...” Na to Wojskowy Komitet Rewolucyjny odpowiedział im: „Bracia! witamy was w imieniu rewolucji. Stójcie na miejscu i czekajcie na dalsze instrukcje”.

Wszystkie przewody telefoniczne były poprzęciane, ale komunikacja z fabrykami i koszarami została zapewniona przy pomocy wojskowego telefonu polowego.

Nieprzerwany strumień kurierów przypływał i odpływał. Przed drzwiami dyżurowało 12 ochotników, gotowych pójść z poleceniem do najdalszych części miasta. Jeden z nich, człowiek o cygańskiej twarzy, w mundurze porucznika, powiedział mi po francusku: „Wszystko jest gotowe do wystąpienia, wystarczy nacisnąć guzik...”

„N.e żądamy, abyście nam wierzyli na słowo. Sądźcie i ustosunkujcie się do nas według czynów naszych, na zasadzie stosunku, jaki będziemy mieli do narodu polskiego...”

(Stalin do przedstawicielei Polski w czerwcu 1945 r.)

Rankiem 6 listopada

We wtorek 6 listopada rano całe miasto zawrzało w podnieceniu. Na murach zjawil się plakat, podpisany „Wojskowy Komitet Rewolucyjny Piotrogrodzkiego Sowietu robotniczych i żołnierskich delegatów.”

„Do mieszkańców Piotrogradu!

Obywatele! Kontrewolucja podniosła swą zbrodniczą głowę, kornilowscy mobilizują siły, aby zdeptać Wszehrosyjski Kongres Sowietów i zerwać konstytuante...

...Piotrogrodzki sowiec robotniczych i żołnierskich delegatów bierze na siebie ochronę porządku rewolucyjnego przed kontrewolucyjnymi i pogromowymi usiłowaniami. Garnizon piotrogrodzki nie dopusci do żadnych gwałtów, ani nieporządków...”

3 listopada przywódcy bolszewicy odbyli swe historyczne posiedzenie... Lenin mówił: „6 listopada będzie za wcześnie. Do powstania musimy mieć oparcie o całą Rosję, a 6 jeszcze nie wszyscy delegaci przybędą na Kongres... Z drugiej strony, 8 listopada będzie za późno, bo do tego czasu Kongres już się zorganizuje, a wielkiemu, zorganizowanemu zgromadzeniu trudno jest działać szybko i zdecydowanie. Musimy zacząć 7 listopada, to znaczy w dniu otwarcia Kongresu, abyśmy mogli zwrócić się do delegatów: oto jest władza! Co zamierzacie z nią uczynić?”

W jednym z górnych pokojów doкладnie opracowano

Plany zawładnięcia stolicą

Rząd ze swej strony również się przygotował. Niepostrzeżenie ściągali do Piotrogradu najwerniejsze pułki, wybrane spośród odległych dywizji. Artyleria jun-

„Robotnicy rosyjscy uznali niepodległość Polski bez zastrzeżeń i raz na zawsze i uznali ją będąc świadomi, że niepodległość Polski odpowiada interesom nie tylko waszym ale i naszym...” (Wszehrosyjski Komitet Centralny w odezwie do narodu polskiego z dnia 2 lutego 1920 roku.)

Czołowi przywódcy Zw. Radzieckiego pracują w ścisłym kontakcie z przedstawicielami szerokiego rzesz społeczeństwa. Na zdjęciu obraz malarza P. Wasiliewa: „Stalin rozmawia z przodownikami pracy”.

W ZSRR wychodzi 1760 czasopism. Łączny ich nakład wynosi 227 milionów. Na zdjęciu strony tytułowe niektórych wydawnictw.

Stefan Jedrychowski

Sila gospodarcza Związku Radzieckiego

Z artykułu, zamieszczonego w specjalnym numerze czasopisma „Nowe Drogi”, poświęconego Rewolucji Październikowej.

Rewolucja socjalistyczna zwyciężyła w kraju, który nie był najbardziej rozwiniętym ekonomicznie...

Socjalistyczna gospodarka odniosła wspaniałe zwycięstwo nad zafacowanym gospodarstwem Rosji...

Źródłem tego zwycięstwa należy szukać w kilku czynnikach.

Pierwszym i najważniejszym z nich jest zwycięstwo państwowej przez klasę robotniczą w sojuszu z większością chłopów...

Drugim czynnikiem, to planowy charakter gospodarki radzieckiej, nie narzucony na krzyż, właściwie gospodarce kapitalistycznej.

Trzecim czynnikiem jest wielka rewolucja techniczna, której przeprowadzenie stało się możliwe dzięki uspołecznieniu środków produkcji.

Następnym czynnikiem jest nowy stosunek do pracy, możliwy tylko w ustroju socjalistycznym...

Można było tego dokonać tylko dzięki temu, że już przedtem, zgodnie z programem politycznym i gospodarczym...

Działanie tych czynników nie ustalo bynajmniej po wojnie. Przeciwnie — działają one ze wzmoczoną silą.

Związek Radziecki mógł zwyciężyć w drugiej wojnie światowej dlatego, że zrekonstruował swoją gospodarkę na podstawie socjalistycznej...

Mimo wszystko jednak potencjał gospodarzy Niemiec hitlerowskich — wraz z potencjałem gospodarczym państw wasalnych — był większy od potencjału go. spodarczego Związku Radzieckiego...

Cyfry i fakty

20% wyniósł średni roczny wzrost produkcji przemysłowej w Związku Radzieckim w ciągu pierwszych dwóch pięcioletek...

W ten sposób już w r. 1940, a więc po 12 latach budownictwa, produkcja przemysłowa była 6,5-krotnie większa, niż w r. 1928.

Dla porównania warto przytoczyć, że w okresie tych 12 lat (1928-1940) roczny przyrost produkcji całego świata...

Nawet w okresach najwyższego rozwoju gospodarki kapitalistycznej, przed pierwszą wojną światową, rekordy rocznego przyrostu produkcji przemysłowej sięgały jedynie...

75% globalnej wartości produkcji wyprodukowała w Związku Radzieckim na przełomie lat 1938-1939 produkcja przemysłowa...

128,3 miliardów rubli wyniósł dochód społeczny Związku Radzieckiego w r. 1940. W r. 1913 dochód społeczny wynosił 21,0...

Do 0,9% zapotrzebowania spadł w r. 1937 import maszyn i aparatów do Związku Radzieckiego. W 1913 r. import ten wynosił 43,6% całkowitego zapotrzebowania...

Leningrad — bohaterskie miasto

Tam, gdzie narodziła się rewolucja

„Ulica życia” nazwano drogę, która prowadziła przez jezioro Ładoga. Był to najważniejszy punkt obrony Leningradu...

Rada wojenna postanowiła wykorzystać zamierzające na zimę jezioro Ładoga dla nawiązania komunikacji z Moskwą...

Mnożyły się ataki wroga. Oparło im się miasto, oparła się droga, którą płynęło doń życie...

Mijamy most. W dali widać się dom kadetów, w którym odbyło się pierwsze posiedzenie Piotrogrodzkiej rady robotników...

A oto Zamek Tauryjski! Tu obradował rząd Kiereńskiego i tu został on w 1917 r. zaareztowany.

Na ten Leningrad — muzeum — spadło jedynie we wrześniu 1941 roku 100.000 zapalających i 3.500 burzących bomb...

Ze zwojoną energią odbudowuje się przemysł Leningradu. Większość zniszczonych od bomb fabryk znów już pracuje...

Stalina, osiągnie 333700 Kilowat. Silna ekspansja leningradzka okręgu przemysłowego stworzyła problem dostawy odpowiednich ilości surowców...

Był to pierwszy okres rewolucji, okres twardej codziennosci frontu — okres usmolenych i głodnych batalionów ochotniczych Czerwonej Gwardii...

Rewolucja sowiecka była demokratyczna w znaczeniu potroinym. Była nią nie tylko dlatego, że zrealizowała demokratyczne żądania ludu...

Z początku kobieta często brała udział w walkach; kopała okopy pod Piotrogradem, dniami i nocami wyrabiała pociski dla rewolucji...

Stalina, osiągnie 333700 Kilowat. Silna ekspansja leningradzka okręgu przemysłowego stworzyła problem dostawy odpowiednich ilości surowców...

W końcu fazy weszły prace przy zakładaniu 262-kilometrowego rurociągu gazowego...

Rozpoczęto prace nad budową metro w Leningradzie. Powstają nowe domy mieszkalne, kluby, teatry...

Miasto — bohater wojny ojezydlanej zasłużony też na miano bohatera pracy (rok)

„Moc gospodarza i polityczna Zw. Radzieckiego oraz jego sojuszników i ich autorytet moralny w całym świecie stanowi dziś najpoważniejszą przeszkodę na drodze do ekspansji imperializmu amerykańskiego...

Sam fakt, że Związek Radziecki może dopomóc zaprzężającym krajom w ich odbudowie gospodarczej dostawą surowców, maszyn, a także zboża, krzyżuje plany międzynarodowej reakcji...

W szczególności nasze własne bezpieczeństwa i pewność naszych granic zachodnich zyskuje na każdej tonie węgla, stali czy bawełny, jaką wyprodukuje Związek Radziecki.

Sonia P. znana wszystkim jako „duża Sonja”. Wielka, z grubą ciemną postacią, promiennie, blyszczące inteligencją, śmiechem i humorem niebieskie oczy w niemiłej twarzy...

W pierwszym roku rewolucji Sonja jako mała najmłodsza pasażerka cudze krowy. Pierwszym wielkim jej przeżyciem było zebranie młodzieży wiejskiej...

Maria N. postawna, niemal majestatyczna pani, starannie uczesana, w ciemnej sukni, z orderem Lenina na piersi. Lat około 40 do 50...

Dzisiaj na każdym kroku i w każdej dziedzinie życia widzi się w ZSRR kobiety na odpowiedzialnych stanowiskach...

Powie ktoś: cóż, silna indywidualność! Nic dziwnego, wywodziła się z wiejskiej rodziny i uczyła się w domu i w szkole...

Najpierw musiały zdobyć sobie prawo chodzenia z odkrytą twarzą, prawo do przebywania w jednej izbie z mężczyzną...

Cudzoziemcy często zapytują: — W jak sposób pani zrobiła tak nadzwyczajną karierę? Kobieta „na stanowisku” uśmiecha się z zadowoleniem...

...W pewnej znajomej mi rodzinie w przeciągu 2 lat zmieniło się 5 pomocnic domowych: dwie poszły na fabrykę, jedna wyjechała za mąż za lotnika...

Kiedyś pod koniec wojny w jednym ze swoich przemówień Stalin zaznaczył, że wojna została wygrana w dużym stopniu dzięki kobietom na zapleczu...

W czasie wojny ZSRR zbierał plom długoletniego wrotu w życiu dziesiątków milionów kobiet, przewrotu, który rozpoczął się w 1917 r.

Elina Bobińska

Losy kobiety w chuście

Był to pierwszy okres rewolucji, okres twardej codziennosci frontu — okres usmolenych i głodnych batalionów ochotniczych Czerwonej Gwardii...

Rewolucja sowiecka była demokratyczna w znaczeniu potroinym. Była nią nie tylko dlatego, że zrealizowała demokratyczne żądania ludu...

Z początku kobieta często brała udział w walkach; kopała okopy pod Piotrogradem, dniami i nocami wyrabiała pociski dla rewolucji...

Dzisiaj na każdym kroku i w każdej dziedzinie życia widzi się w ZSRR kobiety na odpowiedzialnych stanowiskach...

Powie ktoś: cóż, silna indywidualność! Nic dziwnego, wywodziła się z wiejskiej rodziny i uczyła się w domu i w szkole...

Najpierw musiały zdobyć sobie prawo chodzenia z odkrytą twarzą, prawo do przebywania w jednej izbie z mężczyzną...

Cudzoziemcy często zapytują: — W jak sposób pani zrobiła tak nadzwyczajną karierę? Kobieta „na stanowisku” uśmiecha się z zadowoleniem...

Włodzimierz Majakowski

Ziemia mloda wiecznie

Fragmenty poematu „Dobrze!”
Jam zniemi obreb zasnad!
wzrusz i w poprzek, —
i życie jest dobre,
i życie jest dobre.
A w naszej kolebce bojowej, krzepkiej, —
jeszcze najlepiej.
Ulica.
Mknie pojazd.
I domy stoja.
Ulica moja jest.
Domy — są moje.

Początek nowej epoki

Prawdy potwierdzone życiem

Kiedy w nocy z 6 na 7 listopada 1917 roku rewolucyjni marynarze pancernika „Aurora” skierowali swe działa na Pałac Zimowy...

wszą wojnę światową Rosję ze wszystkich stron. Najazd odbywał się pod szumnym hasłem „obrony kultury przed barbarzyństwem”...

Francja i Anglia całą nadzieję pokładały w tych trudnościach. Liczono dni istnienia Republiki Radzieckiej, która — według orzeczeń największych zachodnich speców ekonomiki — powinna była sobie szybko „złamać zęby na utopijnych eksperymentach gospodarczych”...

mość. Świadomość przetwarzania świata na zupełnie nowych, jedynie słusznych zasadach. Świadomość ta czepiła natchnienie w wielkiej prawdzie; przekonała ona swym praktycznym zastosowaniem w życiu miliony robotników i chłopów...

W Leningradzie ginęły dziennie tysiące na ulicach z wycofania, chłodu, tysiące padały przy warsztatach, kufających orzę dla obrońców miasta...

ła, będzie wolał śmierć, niż wrócić do dawnych, przeklętych czasów. Są to wartości rewolucyjne, przekształcające świat. Dzięki nim zafascynowana Rosja stała się najbardziej postępowym krajem przemysłu, rolnictwa, krajem, nie znającym nie tylko bezrobocia i kryzysów, ale też analfabetyzmu...

Żelazna kurtyna oszczerstw

O żadnym kraju nie napisano tyle kłamstw, co o tym, który nie dał się zgnieć zagranicznej interwencji imperializmu, zagłodził długoletnią blokadzie. Między nowym światem a starym wznieśli żelazną kurtynę najfantazyjniejszych oszczerstw...

do Galię pod protektoratem monarchii austriackiej za cenę jej zerwania z Niemcami. W szeregu dekretów, świadczących o przychylnym stosunku do niepodległości polskiej znajduje się zarządzenie, podpisane przez Lenina, Stalina oraz ówczesnego komisarza ludowego oświaty...

Można liczyć procenty wzrostu potęgi. Od 30 milionów ton węgla w 1913 roku do 166 ton w 1940 r. Dolicza się w 1950 r. 250 milionów ton. I — analogicznie — z naftą: 9 milionów (ton — 31 milionów ton — ponad 35 milionów ton, surowką żelazną — 4,0 milionów ton — 15 milionów — 19,5 miliona, stała — 4 miliony ton — 18,3 miliona — 25,4 miliona itd. itd.

Na miesiąc sceptycyzmu rodzi się entuzjazm, bohaterstwo szarego człowieka w najtrudniejszym okresie wojny domowej. Giganty przemysłu Magnitogorska, Dnieprostroi, największy na świecie Kanał Fergański, setki nowych miast na pustyniach i w tajgach zostały zrodzone świądowym trudem milionów.

Na czele walki o pokój

Tak samo, jak w początkach istnienia Związku Radzieckiego, obrońcy starego „porządku” w imię dywidendy i nafty, ale pod hasłem „obrony kultury zachodniej” gotowi byli zatopić świat w krwi, tak dzisiaj ich sami chcą zastraszyć ZSRR i próbują atomowym szantażem zmusić go do uznania wszechmocny dolara.

Wśród wielu dowodów swej prawdy ZSRR podczas trzydziestoletniego istnienia dał światu więcej, niż jeden dowód — obrońcy pokój. Niczego ZSRR tak nie pragnie jak pokoju. Wiedzą o tym wszyscy. Nie przeczekadza to „wojny” (ale od czci i wiary) prastę magnatów dolarowych pomawiać Związek Radziecki o „imperializm”...

Kto raz skołszował wolności

Kiedy mimo żelaznej kurtyny kłamstw zaczęły przenikać do nas wieści o obręczym sukcesach w budownictwie e. prasa rzekomo „wolna”, w istocie dyrygowana przez międzynarodową złotą, odnalazła w historii „analogie”: piramidy egipskie, wspaniałe ogrody Semjandry i inne cuda świata, powstałe na kościach tysięcy niewolników. Chciano wzmóc wszechmoc knuta. Ludzie mierzący swe istnienie i bogactwo długością bata, starali się w ten sposób zbezczeszczyć największą ofiarę człowieka dla dobra przyszłości.

Potęga moralna

Ale dowód potęgi materialnej jakiegokolwiek państwa jeszcze nie oznacza nowej ery ludzkości. Ameryka jest pod względem urządzeń technicznych s. lniejsza niż ZSRR, a jednak jest ona obrońcą końca pierwszej ery w historii.

Po raz pierwszy człowiek świadomie zmienia swoje życie, świadomie tworzy historię, Rewolucja Październikowa wprzegła w działanie człowieka jego świadomość.

Mała Zinoczka też umarła. Co podktykowała dziecku umierającemu z głodu chęć utrwalenia tych wydarzeń? Czy to nie jest wynik — może niejako jeszcze uswiadomionej — konieczności pozostawienia śladu bohaterstwa ludzi, przenoszących śmierć nad niewolę?

Kto zmuszał do bohaterstwa Matrosowa, szeregowca, który zakrył własną pierśią luę karabinu maszynowego, ażeby inni mogli przejść i zwyciężyć? Jaka siła była zdolna utrzymać skrawek ziemi nad Wołgą, pod nieustannym deszczem bomb?

Nie były to sporadyczne wypadki. Cały naród stał w ostatniej wojnie dniem i nocą na froncie i walczył w okopach lub na fabryce o zwycięstwo, o swoje zwycięstwo. O to, żeby nie stracić zdobyczy moralnych przede wszystkim — jakie mu przyniosła Październikowa Rewolucja.

Gdy człowiek poczuje raz smak wolności, nie może go więcej zapomnieć. Gdy praca staje się dla mas sprawą honoru, nie może wrócić poddaństwo i pańszczyzna. Naród, który stworzył ustrój bez wyzysku człowieka przez człowieka...

Nauka w ZSRR

Wypowiedzi uczonych polskich

W związku z 30. rocznicą Rewolucji Październikowej redakcja czasopisma „Nowe Drogi” uzyskała szereg wypowiedzi przedstawicieli polskich uczonych o nauce radzieckiej. Cytujemy niektóre z nich:

i uniwersyteckie katedry, ale roblone na nich oszczędności. PROF. DR K. NITSCH Prezes Polskiej Akademii Umiejętności

ku Radzieckim pomiarów geodezyjnych i grawimetrycznych obliczenia nowe elementy elipsoidy ziemskiej, co stanowi wielki wkład do nauki światowej. PROF. INŻ. E. WARCHAŁOWSKI Rektor Politechniki Warszawskiej

spotkały jako przeciwnika Rosję carską. Gospodarka Związku Radzieckiego nie jest organicznie złączoną z wojną; nie posiada bowiem sprzeczności wewnętrznych, które zlagodzić może tylko wojna. Tym się różni od gospodarki amerykańskiej.

Wielkie możliwości dla nauki

...W komunistycznym społeczeństwie komunistyczny rząd potrafi planowo łożyć zawrotne sumy na rozwój nauki (obejmując także pieczęć nad żywymi warunkami naukowych pracowników). Z naszego punktu widzenia bierze podwój i zadróś: tylko żyćzy sobie należy, by za wzorem sowieckim także nasz rząd mógł jak najprędzej zmniejszać w budżecie nie naukowe dotacje

Byliśmy i będziemy przyszłości

...Wszyscy nasi najwybitniejsi badacze na polu nauk fizjologicznych byli uczniami, bądź współpracownikami, a nawet oddanymi przyjaciółmi wybitnych fizjologów rosyjskich. W dzisiejszych tak bardzo zmienionych warunkach politycznych, kiedy stosunki między Polską a ZSRR kształtują się na podstawie ścisłego, wzajemnego sojuszu i przyjaźni, zadziwiającej na polach wspólnych krwawych walk o wolność narodu, wzajemne stosunki naukowo-kulturalne powinny się stać jeszcze bardziej żywe i wszechstronne.

Państwo i uczeni współpracują

Dzisiaj rozwój nauki radzieckiej przyczynia się nie tylko do powiększenia samej wiedzy, ale oddaje olbrzymie usługi państwu, które ze swej strony zachęca uczonych do pracy nad nowymi zagadnieniami teoretycznymi i praktycznymi. PROF. DR F. WALTER Rektor Uniw. Jagiellońskiego

Atmosfera entuzjazmu

Atmosfera entuzjazmu dla nauki wszystkich dziedzin, istniejąca w Związku Radzieckim, i jej wielkie dotychczasowe zdobycze dają pewność, że nauka będzie się w ZSRR i w przyszłości — jak dotychczas — rozwijać z żywiołową siłą. PROF. DR A. WAKAR Warszawa

Zywotność współczesnej fizyki

...Rozwój fizyki w ZSRR wybijają na jedną z czołowych pozycji... Nauka radziecka obejmuje bodaj wszystkie najbardziej żywotne kierunki współczesnej fizyki i rozwija je nader intensywnie. Wyniki są ogłaszane w pięciu specjalnych czasopismach fizycznych. Szacunek, jakim się cieszy fizyka radziecka w świecie jest wynikiem jej osiągnięć. PROF. DR S. PIENKOWSKI Warszawa

O przyrodniczej światopogląd

Od czasów rewolucji październikowej zostały stworzone warunki, dzięki którym na podłożu uoowszechnienia nauk przyrodniczych wśród szerokiego rzesz młodzieży robotników i chłopów, ugruntowały się i rozprzestrzeniły przyrodniczy światopogląd. PROF. DR S. SKOWRON Kraków

Nowy, kwitnący organizm

W nauce radzieckiej rozumiano od razu, jakie drogi prowadzą do podniesienia kultury własnej, do przewyciężenia ciemnoty i zabobonu... i do przeobrażenia państwa radzieckiego w nowy, kwitnący organizm. PROF. DR H. RAABE Rektor Uniwersytetu im. Curie-Skłodowskiej

Zdumiewające osiągnięcia

...Osiągnięcia ZSRR na polu naukowym są zdumiewające, ale nie są nieoczekiwane. Z istoty doktryny, stanowiącej podstawę organizacji Związku Radzieckiego — z naukowego socjalizmu — wynikała rzetelne starania o rozwój nauki, postęp i uoowszechnienie. PROF. S. TURSKI Rektor Politechniki Gdańskiej

Rola spółdzielczości

w radzieckim ustroju

W porównaniu z innymi krajami, największy rozwój osiągnęła spółdzielczość w ZSRR, gdzie stanowi jeden z podstawowych czynników gospodarki narodowej. Specyfika spółdzielczości radzieckiej polega na jej ogólnopaństwowym charakterze.

nowi t. zw. kooperacja przemysłowa. Kooperacja przemysłowa rozwinięta jest bardzo szeroko we wszystkich miejscowościach ZSRR. Składają się ona z dziesiątków spółdzielni rzemieślniczych i przemysłowych, t. zw. „arteli” przemysłowych, liczących od kilkunastu do kilkuset członków. „Artele” posiadają własny majątek, niekiedy nawet bardzo znaczny, w postaci budynków, maszyn, urządzeń technicznych, różnych ruchomości itd., stanowiących kapitał zakładowy. Każdy członek „arteli” winien w niej pracować i posiada jeden udział, dający prawo głosu w wyborach władz kierowniczych spółdzielni i do pewnej części jej zysków.

O ile w krajach kapitalistycznych spółdzielczość stanowi próbę przeciwstawienia się panującemu systemowi gospodarczemu, to w Związku Radzieckim spółdzielczość jest właśnie ważną częścią istniejącego systemu gospodarczego, składającą się z socjalistycznej ekonomiki. Jeśli w krajach kapitalistycznych spółdzielczość jest nieśmiałą próbą organizacji ekonomicznej, opartej na zasadach socjalizmu, to spółdzielczość radziecka dawno już przeszła ten etap i wzniosła się na wyższy szczebel, wraastając w planową gospodarkę państwową.

Prócz warsztatów rzemieślniczych, kooperacja przemysłowa posiada tysiące małych i średnich fabryk, przy czym niektóre z nich zatrudniają po parę tysięcy robotników. Również i tutaj istnieje olbrzymia różnorodność produkcji, gdyż fabryki kooperacji przemysłowej wytwarzają zarówno obuwie, kalosze gumowe, skóry, trykotaże, bieliznę, wyroby włókiennicze i artykuły żywnościowe, jak i wyroby elektrotechniczne, bakalitywe, szklane, meble i w. i.

Tak np. w celu rozwoju handlu spółdzielczego, kredytowanie zapasów towarowych w spółdzielniach przez Bank Państwowy stanowi 80% wartości, podczas gdy w handlu państwowym towary kredytowane są nie wyżej, niż na 70%.

Typową organizacją spółdzielczą w dziedzinie przemysłu sta-

Typową organizacją spółdzielczą w dziedzinie przemysłu sta-

== Po 30 latach doświadczeń ==

Revolucja Październikowa — podobnie jak wszystkie rewolucje w dziejach ludzkości — jest dla mnie wyrazem i symbolem wspaniałego buntu człowieka skrzywdzonego.

Podobnie jak we wszystkich rewolucjach świata, tak i w Rewolucji Październikowej mieści się ów patos szlachetnego buntu, który nadaje życiu wartość życia.

Revolucja Październikowa dała wolność nie tylko uciemiężonemu ludowi rosyjskiemu, ale — wypisując na swoich sztandarach hasła wolności i niepodległości narodów — umożliwiła Polsce niepodległość.

Każdy protest, każdy bunt i każda rewolucja jest owym wspaniałym królewskim gestem człowieka niewolnego, który domaga się słusznej wolności i który podnosi dumnie czoło przeciwko „największej zbrodni, jaką jest krzywda człowieka“.

Wszystkie protesty, wszystkie bunt i wszystkie rewolucje człowieka skrzywdzonego cechuje ów olśniewający patos, który nadaje piętno wzniosłości życiu ludzkiemu. Ten sam wspaniały gest królewski niewolnego człowieka i ten sam olśniewający patos wzniosłości życia ludzkiego posiada Rewolucja Październikowa.

Gustaw Morcinek
znany pisarz śląski

Dyrygowano wielokrotnie w Leningradzie, M. Kwie, Swierdłowsku, Kijowie, Charkowie, Kiszyniowie.

wodzku i Baku. Wybitni soliści radzieccy, skrzypce Cyganów i pianista Kamiński, odtwarzali wtedy ze mną koncert skrzypcowy i VI. Symfonię Karola Szymanowskiego.

Twórcy i odtwórcy muzyki Związku Radzieckiego w okresie rewolucyjnym zdobyli dla niej sławę, uznanie i podziw całego świata. Odbiorcy muzyki są pełni pietyzmu, graniczącego z uwielbieniem — słuchają skupieni, jak na nabożeństwie. Muzyka w Związku Radzieckim jest jakby religią narodu. Orkiestry, chór i zespoły kameralne stoją na najwyższym poziomie.

Grzegorz Fitelberg
znakomity dyrygent dyr. Orkiestry Symfonicznej Polskiego Radia w Katowicach

„Walcąc przeciw caratowi wspólnie z rosyjskimi postępowcami o ideały socjalistyczne, czekałem na chwilę pierwszego zwycięstwa ro-

botników i chłopów, jakim 30 lat temu rozpoczęto nową erę w historii ludzkości. Z perspektywy lat mogę dziś osądzić słuszność swego dawnego stanowiska i tych wszystkich współtowarzyszy z więzień, którzy wierzyli w system rządów demokratycznych. Dzięki nim naród polski w oparciu o potężnego sojusznika ze wschodu, mógł znacznie szybciej wyzwolić się spod jarzma hitlerowskiego.

Górnik polski zdaje sobie doskonale sprawę, że Rewolucja Październikowa umożliwiła po latach przeobrażenia społeczne w Polsce, dzięki którym robotnik stał się współwłaścicielem warsztatu, w którym pracuje, górnik — współwła-

ścicielem kopalni, a chłop — gospodarzem na własnej ziemi“.

R. Sieroń

górnik kopalni „Katowice“ pracuje 40 lat w swym zawodzie, uczestnik ruchu rewolucyjnego w 1905 r.

Revolucja Październikowa dała wolność nie tylko uciemiężonemu ludowi rosyjskiemu, ale — wypisując na swoich sztandarach hasła wolności i niepodległości narodów — umożliwiła Polsce niepodległość.

legły być. Stworzyła nowe formy ustrojowe, nowe społeczeństwo. Dziś osiągnięcia jej stały się także podstawą Polski Ludowej, którą budujemy: jej ideom zawdzięczamy realizację reformy rolnej, upaństwowienie kluczowych gałęzi gospodarki narodowej i reformę szkolnictwa, dzięki której szkoły w Polsce spełniają się młodzieżą robotniczą i wiejską.

Jadwiga Zbroja
Dyrektor Państwowej Żeńskiej Szkoły Zawodowej w Katowicach

Wielka Rewolucja Październikowa stworzyła podstawy dla zorganizowania pierwszego w świecie państwa socjalistycznego wraz z najbardziej postępowym ustrojem społecznym i z tendencją naukowego ujmowania zarówno zjawisk

społecznych, jak i całego życia państwowego. Dlatego też nauka w ZSRR została podniesiona do roli czynnika pierwszorzędnej i jest otoczona opieką całego narodu. Bogactwa naturalne obok uzdolnień i pracowitości ludów Związku Radzieckiego, stanowią trwałą podstawę dla rozwoju przemysłu, dobrobytu, pokoju i szczęścia narodów ZSRR, przy coraz wzrastającej roli i osiągnięciach nauki, kultury i sztuki.

Prof. W. Kuczewski
Rektor Politechnik Śląskiej

W dniu największego święta ludów Związku Radzieckiego, w dniu 30-lecia Wielkiej Rewolucji Październikowej — pracownicy Polskiego Przemysłu Węglowego, górnicy, technicy i inżynierowie, zasylają z „koczegarki“ Państwa Polskiego — z Zagłębia Śląsko-Dąbrowskiego najszerzej, z głębi serca płynące, pozdrowienia bo-

haterskim towarzyszom-przodownikom walki i pracy o pokój i wolność na świecie.

Inż. Fryderyk Topolski
Generalny Dyrektor Centralnego Zarządu Przemysłu Węglowego

W dniu 30-lecia Rewolucji Październikowej społeczeństwo polskie łączy się z narodami Zw. Radzieckiego i z postępowymi, demokratycznymi elementami całej ludzkości w obchodzie historycznej rocznicy, która stworzyła nowy typ społeczeństwa i przesądziła historycznie dzieło zwycięstwa nad faszysmem.

Świadomość polskiej racji stanu, głębokiej wiary, łączącej nas ze Związkiem Radzieckim, świadomość tego, że Związek Radziecki wyzwolił kraj nasz spod okupacji niemieckiej, i dziś stanowi gwarancję naszych granic, w pełni uznając nasze prawo do pierwszeństwa w odbudowie i rozumiejąc nasze obawy przed odrodzeniem się faszysmu, rozszerza się co raz bardziej w naszym społeczeństwie.

Wyraz temu dali czołowi przedstawiciele naszego społeczeństwa w wypowiedziach, udzielonych „Dziennikowi Zachodniemu“ w przeddzień rocznicy Wielkiej Rewolucji. Niektóre z tych wypowiedzi zamieszczamy poniżej w skróceniu.

Revolucja Październikowa uratowała świat i człowieka i wypisała na swoim sztandarze przede wszystkim hasło podniesienia godności człowieka i pokój narodom świata. Rewolucja Październikowa uratowała świat i człowieka nie tylko w latach 1939—1945, ale i w latach 1917—1920: była buntem i protestem człowieka przeciwko nieprawościom, zerwała pęta niewoli z rąk i dusz ludzkich. W jej bólach i cierpieniach zginął niewolnik i narodził się człowiek wolny. Natchnęła ona życiem i entuzjazmem czynu obrzymie masy narodu, które, czując wolność, dokonywały cudów.

Wzorem ludów radzieckich coraz więcej narodów budzi się do życia

Revolucja Październikowa ma szczególne ważne znaczenie, gdyż uwolniła nas spod długoletniego wladztwa caratu.

W. Sobol
poseł na Sejm, wiceprezydent m. Katowic, członek Rady Naczelnej Zw. Weteranów Powstań Śląskich

Wielkie hasła rzucone przez Rewolucję Październikową, w swoim zwycięskim rozwoju dały w 1945 r. decydujące zwycięstwo nad hitleryzmem i faszysmem. Hasła Rewolucji Październikowej to — ha-

Inż. Ign. Borejdo
generalny dyrektor C. Z. P. H.

„Byłem przez dwa wojenne lata uczestnikiem pracy radzieckiego obojczyka dla frontu, rok przeszło byłem na froncie z żołnierzem radzieckim, jako żołnierz I. Armii. Poznałem kraj, poznałem człowieka, jego bohaterstwo w pracy i w boju, bohaterstwo, którym zadziwił świat.“

„Walcąc przeciw caratowi wspólnie z rosyjskimi postępowcami o ideały socjalistyczne, czekałem na chwilę pierwszego zwycięstwa ro-

Dr. A. Willner
Prezydent m. Katowic

Revolucja rosyjska w roku 1917 jest pierwszym w historii przykładem rewolucji konsekwentnej. Zmieniła ona bowiem nie tylko formę rządzenia, nie tylko ustrój polityczny, ale bardzo głęboko ustrój społeczny i gospodarczy.

Rozpatrzenie już tylko jej skutków, występujących po 30 latach w granicach Rosji, wykazuje do-

wolnie, że rewolucja ta była niejako potrojnym lekarstwem na dawny bezwład i zacofanie.

Za jej sprawą nastąpił w ZSRR potężny rozrost oświaty, nauki i kultury, przemysłu i rolnictwa, co łącznie ugruntuowało obrzymie dziś znaczenie ZSRR w świecie.

Gdy wielki, sojusznicy nam kraj spogląda po 30 latach ze słuszną dumą na ogromne swe osiągnięcia, towarzyszą mu najlepsze ży-

czenia wszystkich narodów słowiańskich.

Revolucja Październikowa jest wielkim zwycięstwem mas pracujących. Dla nas, Polaków, Rewo-

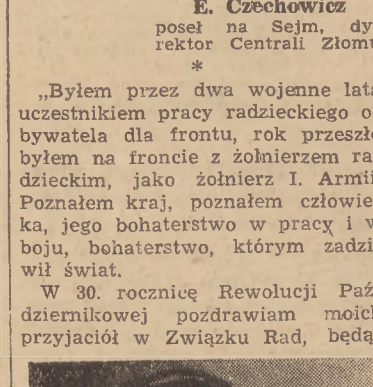
lucja Październikowa ma szczególne ważne znaczenie, gdyż uwolniła nas spod długoletniego wladztwa caratu.

E. Czechowicz
poseł na Sejm, dyrektor Centrali Złomu

„Byłem przez dwa wojenne lata uczestnikiem pracy radzieckiego obojczyka dla frontu, rok przeszło byłem na froncie z żołnierzem radzieckim, jako żołnierz I. Armii. Poznałem kraj, poznałem człowieka, jego bohaterstwo w pracy i w boju, bohaterstwo, którym zadziwił świat.“

W 30. rocznicę Rewolucji Październikowej pozdrawiam moich przyjaciół w Związku Rad, będą-

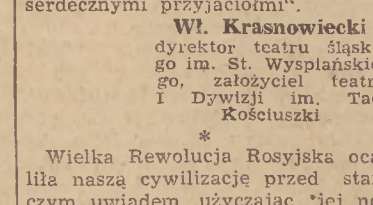

Wilhelm Szewczyk
Prezes Zw. Zaw. Literatów Polskich w Katowicach, red. nac. „Odry“

„Walcąc przeciw caratowi wspólnie z rosyjskimi postępowcami o ideały socjalistyczne, czekałem na chwilę pierwszego zwycięstwa ro-

botników i chłopów, jakim 30 lat temu rozpoczęto nową erę w historii ludzkości. Z perspektywy lat mogę dziś osądzić słuszność swego dawnego stanowiska i tych wszystkich współtowarzyszy z więzień, którzy wierzyli w system rządów demokratycznych. Dzięki nim naród polski w oparciu o potężnego sojusznika ze wschodu, mógł znacznie szybciej wyzwolić się spod jarzma hitlerowskiego.

Górnik polski zdaje sobie doskonale sprawę, że Rewolucja Październikowa umożliwiła po latach przeobrażenia społeczne w Polsce, dzięki którym robotnik stał się współwłaścicielem warsztatu, w którym pracuje, górnik — współwła-

haterskim towarzyszom-przodownikom walki i pracy o pokój i wolność na świecie.

Inż. Fryderyk Topolski Generalny Dyrektor Centralnego Zarządu Przemysłu Węglowego

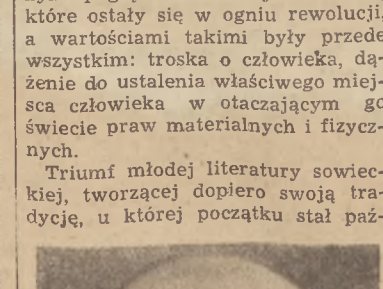
lucja Październikowa ma szczególne ważne znaczenie, gdyż uwolniła nas spod długoletniego wladztwa caratu.

Dr. Michał Zajac
Dyrektor Ubezpieczalni Społecz. w Katowicach

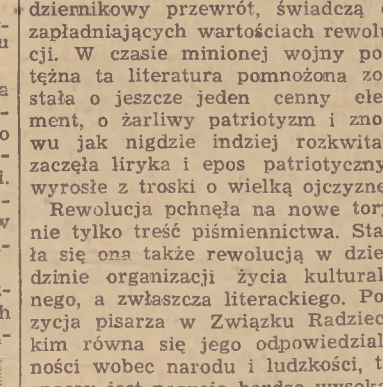
„Walcąc przeciw caratowi wspólnie z rosyjskimi postępowcami o ideały socjalistyczne, czekałem na chwilę pierwszego zwycięstwa ro-

botników i chłopów, jakim 30 lat temu rozpoczęto nową erę w historii ludzkości. Z perspektywy lat mogę dziś osądzić słuszność swego dawnego stanowiska i tych wszystkich współtowarzyszy z więzień, którzy wierzyli w system rządów demokratycznych. Dzięki nim naród polski w oparciu o potężnego sojusznika ze wschodu, mógł znacznie szybciej wyzwolić się spod jarzma hitlerowskiego.

Aleksander Baumgarten
znany poeta i pisarz, kierownik Wydz. Literackiego Pol. Radia w Katowicach

Revolucja Październikowa była na przestrzeni dzieł najpotężniejszym etapem walki o wolność człowieka. Dźwignął się i powstał człowiek nowy, tworząc no-

Maria Ursynówna
artystka dramatyczna Państwowego Teatru Śląskiego im. St. Wyspiańskiego

„Walcąc przeciw caratowi wspólnie z rosyjskimi postępowcami o ideały socjalistyczne, czekałem na chwilę pierwszego zwycięstwa ro-

botników i chłopów, jakim 30 lat temu rozpoczęto nową erę w historii ludzkości. Z perspektywy lat mogę dziś osądzić słuszność swego dawnego stanowiska i tych wszystkich współtowarzyszy z więzień, którzy wierzyli w system rządów demokratycznych. Dzięki nim naród polski w oparciu o potężnego sojusznika ze wschodu, mógł znacznie szybciej wyzwolić się spod jarzma hitlerowskiego.

Górnik polski zdaje sobie doskonale sprawę, że Rewolucja Październikowa umożliwiła po latach przeobrażenia społeczne w Polsce, dzięki którym robotnik stał się współwłaścicielem warsztatu, w którym pracuje, górnik — współwła-

haterskim towarzyszom-przodownikom walki i pracy o pokój i wolność na świecie.

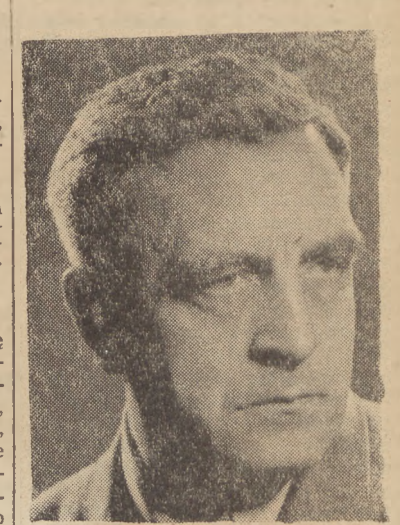

Inż. Fryderyk Topolski Generalny Dyrektor Centralnego Zarządu Przemysłu Węglowego

„Walcąc przeciw caratowi wspólnie z rosyjskimi postępowcami o ideały socjalistyczne, czekałem na chwilę pierwszego zwycięstwa ro-

botników i chłopów, jakim 30 lat temu rozpoczęto nową erę w historii ludzkości. Z perspektywy lat mogę dziś osądzić słuszność swego dawnego stanowiska i tych wszystkich współtowarzyszy z więzień, którzy wierzyli w system rządów demokratycznych. Dzięki nim naród polski w oparciu o potężnego sojusznika ze wschodu, mógł znacznie szybciej wyzwolić się spod jarzma hitlerowskiego.

Górnik polski zdaje sobie doskonale sprawę, że Rewolucja Październikowa umożliwiła po latach przeobrażenia społeczne w Polsce, dzięki którym robotnik stał się współwłaścicielem warsztatu, w którym pracuje, górnik — współwła-

Inż. Fryderyk Topolski
Generalny Dyrektor Centralnego Zarządu Przemysłu Węglowego

Revolucja Październikowa była na przestrzeni dzieł najpotężniejszym etapem walki o wolność człowieka. Dźwignął się i powstał człowiek nowy, tworząc no-

„Walcąc przeciw caratowi wspólnie z rosyjskimi postępowcami o ideały socjalistyczne, czekałem na chwilę pierwszego zwycięstwa ro-

Inż. Fryderyk Topolski
Generalny Dyrektor Centralnego Zarządu Przemysłu Węglowego

Revolucja Październikowa była na przestrzeni dzieł najpotężniejszym etapem walki o wolność człowieka. Dźwignął się i powstał człowiek nowy, tworząc no-

„Walcąc przeciw caratowi wspólnie z rosyjskimi postępowcami o ideały socjalistyczne, czekałem na chwilę pierwszego zwycięstwa ro-

Inż. Fryderyk Topolski
Generalny Dyrektor Centralnego Zarządu Przemysłu Węglowego

„Walcąc przeciw caratowi wspólnie z rosyjskimi postępowcami o ideały socjalistyczne, czekałem na chwilę pierwszego zwycięstwa ro-

List z Sofii

Od specjalnego korespondenta

Ostatni dzień w Bułgarii

Sofia, w listopadzie

Jutro rano wyjeżdżamy z Sofii. Czekają nas jeszcze pożegnalne wizyty w naszym konsulacie, oraz w bułgarskim ministerstwie informacji, które przyjmowało nas, przynajmniej trzeba, nader gościnnie.

Po raz ostatni przekraczamy progi gmachu konsulatu polskiego, jednego z najpiękniejszych budynków w Sofii. Wielkie pokoje pełne obrazów, wśród których zwraca uwagę kilkanaście prac Stryjskiej, marmurowe schody, wiodące do sali recepcyjnej, obszerne halle i przestronne pomieszczenia biurowe — składają się na całość, której mogłoby pozazdrościć ministrowi Zaleskiemu niedługo nasz poseł w innych krajach.

Niewątpliwie dobrą stroną tak obszernych i pięknie urządzonych apartamentów przedstawicielstwa Polski w stolicy Bułgarii jest możliwość utrzymywania przez naszego posła w szerokim zakresie kontaktów i stosunków zarówno ze sferami rządowymi i reprezentantami społeczeństwa Bułgarii, jak i innymi placówkami państw za-

granicznych. Na przyjęciu, wydanym przez nasze poselstwo z okazji święta narodowego 22 lipca obecnych było ok. 400 osób z szefem rządu, bohaterem narodowym Bułgarii, Georgim Dymitrowem na czele.

Obiad, zjedzony w prywatnym mieszkaniu ministra, przenosi nas przy pomocy odrobiny fantazji (oraz kulinarnych zdolności gospodyni) do naszych warszawskich domów: ostatecznie rosół z makaronem i sztuka mięsa — to prawie narodowa polska potrawa, to prawdziwie gastronomiczne wytworzenie po wszystkich „giuweczach” i paprykach.

Fabryki, elektrownie, drogi...

W towarzystwie urzędnika poselstwa jedziemy złożyć wieniec na grobie Nieznanego Partyzanta, a następnie z pożegnalną wizytą do ministerstwa informacji.

Jak zwykle, gdy taką wizytę składają dziennikarze, rozmowa niepostrzeżenie skręca na sprawy i troski odwiedzanego kraju. Bułgaria ma tych kłopotów nie-

mało, choć zwycięsko się z nimi boryka. Wysiłki rządu, który w swych dążeniach znajduje poparcie olbrzymiej większości społeczeństwa, zmierzają przede wszystkim do podniesienia produkcji rolnej i wydatniejszego uprzemysłowienia kraju.

Duży nacisk w dwuletnim planie gospodarczym położono również na budowę fabryk (głównie chemicznych) oraz elektryfikację

Kilka słów o dziennikarzach

Jeszcze jedna rozmowa w holu hotelu „Bułgaria”, tym razem z przedstawicielem Związku Dziennikarzy, który przybył nas pożegnać.

Dowiadujemy się, że Związek, którego jest sekretarzem, jest jednym z najzasobniejszych i najpoważniejszych w Bułgarii. Posiada w Sofii własny gmach z hotelem, salami konferencyjnymi, restauracją i pomieszczeniem klubowym, dwa domy wypoczynkowe, własną spółdzielnię i własny system ubezpieczeń. Dysponuje poważnymi funduszami, na które — poza składkami członkowskimi — składają się dochody z kolportażu wszystkich gazet w Bułgarii. W poniedziałki nie ukazuje się w Bułgarii żadne z wychodzących normalnie pism codziennych, prócz... Jednego, które wydaje raz na tydzień właśnie Związek Dziennikarzy.

Ostatnia wieczorna przechadzka po principalnej arterii miasta — Alei Cara Oswobodziciela. Jak zwykle wypelniona jest tu-

kraju poprzez budowę nowych wytwórni prądu i sieci przewodów, dalej na zwiększenie wydobycia węgla i budowę arterii komunikacyjnych, m. in. dróg leśnych.

Dość poważną trudnością przy wykonywaniu planu jest niedostateczna ilość maszyn, zwłaszcza związanych z budownictwem, oraz wozów ciężarowych i w ogóle środków transportu.

mem mieszkańców Sofii. Jakże jednak oryginalne wrażenie czyni duże miasto, w którym swobodnie spacerować można po głównej ulicy środkiem jezdnii bez obaw przejechania przez samochód, który jest tu rzadkim. raczej przypadkowo zablakany gościem.

Jeszcze mały wypadek na dzie-

cy handlowej miasta po zakupy na drogę i wracamy do hotelu.

Kolacja z niespodziankami

Ostatnia kolacja w restauracji hotelowej, jak każdy konsumowany tu posiłek, pełna niespodzianek i urozmaiceń: nigdy na pewno nie wiadomo, co mianowicie kelner po godzinnym oczekiwaniu poda do stołu...

Tym razem po zamówieniu uwidocznionej w jadłospisie skumbrii — sądziłoby się, że są to znane u nas rybki „w puszcze” w sosie pomidorowym — otrzymaliśmy po trzech kwadransach grzecznego czekania po trzy smażone na oleju śledzie z tak zwanym garniturem...

Dworzec główny w Sofii w dzień przedstawia się brudniej, niż wieczorem, jednaki panuje na-

tomiasz na nim o tej porze rozgwar. Zegnają nas na dworcze, mimo nader wczesnej godziny, przedstawiciele ministerstwa informacji. Dopytują się troskliwie, czy jesteśmy zadowoleni z pobytu w Sofii, co — zgodnie z naszym przekonaniem — gorąco potwierdzamy.

— Do widzenia! — wołają do nas po polsku Bułgarzy.

— Dowiedzane! — odpowiadamy po bułgarsku naszym gospodarzom.

Pociąg rusza. Czekają nas nowych 8 rewizji celnych i paszportowych oraz co najmniej dwa przedstawienia: w Belgradzie i Budapeszcie... Za dwa do trzech dni powinniśmy być w Warszawie. Wszystko zależy od bardziej lub mniej szczęśliwych połączeń oraz... od naszej odporności na pokusę zwiedzenia Belgradu i Budapesztu. Zdzisław Sachnowski

Małe królestwo SS-ów w więzieniu norymberskim

Berlin. Jak oświadczył, śmiejąc się, jeden z obrońców w norymberskim procesie przestępców wojennych korespondent niemieckiej agencji prasowej, wewnątrz potężnych murów więzienia norymberskiego odbywa się — jakkolwiek w wąskich granicach — odrodzenie państwa SS.

Okoliczność, że administracyjnie organizacja wewnątrz więzienia norymberskiego spoczywa częściowo w rękach internowanych powoduje, że w więzieniu norymberskim kwitują czasem przedziwne kwiatki. Typowym pod tym względem przykładem jest oddanie w ręce internowanych rozdziału nadchodzącej poczty. Stosuje się tutaj zasady, które uwzględniają rangę więźniów. Jako pierwszy przy zachowaniu całej pragmatyki i tytulomani wywoływany jest pan generał lotnictwa albo pan minister, następuje potem zwykły pan generał, a następnie kolej na cierpliwie czekającego małego SS-Sturmführera.

W tych samych ramach odbywa się przemyt tytoniu. Niezależnie od stałych przydziałów tytoniu każdy świadek albo internowany ma okazję zarobić sobie dodatkowo w ciągu tygodnia przy pra-

cach nad obróbką cegły dwie dalsze paczki tytoniu, na które otrzymuje potwierdzenie upoważniającego go do zabrania zarobionego tytoniu przy opuszczeniu więzienia. Im wyższa jest ranga przebywającego w więzieniu świadka — podkreślił obrońca — tym większa jest szansa otrzymania takiego zezwolenia udzielanego również przez internowanych...

Pewną rolę wewnątrz więzienia norymberskiego odgrywa również bojkot. Jeżeli nadchodzi np. meldunek o przybyciu kogoś nowego, wówczas — szczególnie jeżeli chodzi przypadkiem o świadka oskarżenia przeciwko osobie zatrudnionej w administracji internowanych — wówczas bada się nowego przybysza na okoliczność, czy chodzi w danym wypadku o indywidualium „bezpieczne” czy „niebezpieczne”. Jeżeli osobnik jest „niebezpieczny”, wówczas spotyka się ze strony internowanych z bojkotem. Gdy jedyny współoskarżony w procesie przeciwko Pohlowi (oskarżony, który nie należał do SS) w czasie przesłuchania jako świadek odważył się obciążać oskarżonego głównego Oswalda Pohla, miało to takie następstwa, że odłatał w czasie codziennego spaceru na dziedzińcu więziennym był

przez współoskarżonych „odcięty”.

Oskarżeni w procesie lekarzy są autorami znanego żartu: lista obrońców wydana przez generalnego sekretarza sądów wojskowych udośćpniła każdemu z oskarżonych, została przez nich podzielona na trzy kategorie. Ostatnią kategorią obejmowała „czarna lista”, na której wymienieni zostali wszyscy obrońcy, którzy — zdaniem oskarżonych — „pod względem politycznym i światopoglądowym” byli określani jako „nieznośni”.

Śniadanie, które według informacji obrońcy składa się z 6 suzycznych na sposób amerykański jajek, białego chleba, kawy zianistej a czasami także i masła, uważają oskarżeni za wystarczającą. Ale mimo to podnosi się głosne pretensje, że do obiadu z bogatych zapasów amerykańskich nie podaje się kawy, jak to dzieje się w czasie kolacji. Gdy administracja więzienia w ubiegłym tygodniu wpadła na myśl, żeby więźniom zamiast kawy po kolacji wydać amerykański napój owocowy, wywołało to w następstwie po prostu palacową rewolucję (ZAP)

Mali repatrianci Wracają do kraju

Katowice. Pociągiem repatriacyjnym, wyruszającym w drogę do Polski w dniu 4 bm wyjechała z Nancy, we Francji, grupa 24 dzieci polskich, wyrwanymi z germanizujących je rodzin niemieckich w Rzeszy. Dzieci te, zabrane w 1945 r. w obozie specjalnym w Hellbrum koło Salzburga, przesłane zostały do Hiszpanii, gdzie przebywały do czasu obecnej repatriacji. Dzieci zabrała następnie Rada Polonii Amerykańskiej w Genewie, która przez swój dział poszukiwań odnalazła w Polsce ich rodziny. Radość rodziców, którzy dzieci swe, zabrane im siłą przez Niemców, uważali za stracone, jest niesłychana.

Wśród małych repatriantów znajduje się niezwykła szóstka — sześcioro rodzeństwa Wieczorków, zabranych od rodziców w czasie przymusowych ich robót w Rzeszy. Wieczorkowie wrócili sami do kraju po skończonych działaniach wojennych, po nadaremnych poszukiwaniach swych dzieci, uważanych już za stracone.

Z Hiszpanii wyjechały dzieci specjalnym wagonem w dniu 30 października. Po przyjeździe na granicę hiszpańsko-francuską przejął dzieci delegat Rady Polonii Amerykańskiej Piskorski, przekazując je przedstawicielowi władz polskich.

W dalszym ciągu podróży dzieci przyjeżdżały do Paryża, gdzie pod opieką spędziły dwa dni. Z Paryża wyjechały następnie do Nan-

cy, skąd pociągiem repatriacyjnym przybędą bezpośrednio do Międzyzlesia pod Wrocławiem, a tam rozesłane zostaną do oczekujących ich z niecierpliwością rodzin. (hm)

Oddział położniczy Szpitala na Czystem w Warszawie całkowicie wyposażony przez miasto Sztokholm. Pierwszy od lewej przy dent Sztokholmu Anderson. Foto SAP

Doniosły wynalazek dla kolei linowych

Zakopane. Na kolejach linowych na Kasprowy Wierch, na Gubałówkę i na Górę Parkową w Krynicy przeprowadzono ostatnio badania lin ciągnących i pośnych, które wykazały znacznie lepszy stan od przewidywanego. W badaniach zastosowano specjalny przyrząd, wynalazku profesorów Akademii Górniczej, Jeżewskiego i Szklarskiego, który umożliwia absolutnie ścisłe ustalenie stanu i wszelkich zmian przekroju liny.

Elektromagnetyczna metoda badania przekroju liny, stanowiąca bezpośredni sposób stwierdzenia jej stanu zużycia, została zastosowana pierwszy raz na świecie na Polskiej kolei linowej.

Aparatem wykrywa się najmniejsze wewnętrzne uszkodzenia zwojów liny, niewidoczne i niedostępne przy zastosowaniu dotychczasowych systemów badania liny.

Wynalazek oraz wprowadzenie jego przy kontroli lin są dowodem zarówno wysokiego poziomu nauki i techniki polskiej, jak i troski kierownictwa kolei linowych o bezpieczeństwo pasażerów.

W najbliższym czasie zostanie dokonana wymiana liny ciągnącej na górny odcinek trasy na Kasprowy Wierch od Myślenickich Turni. Zapasowa lina została już dostarczona do Zakopanego przez fabrykę Deichsla w Sosnowcu.

wom. Spojrzała jeszcze na zachód słońca, którego tarcza schowała się już zupełnie poza granicę. Tym razem wydawało się jej, że to krew Jaśka, a nie jej.

— Przecież Jaśka nikt nie zabił — szepnęła do siebie.

— Jakto nikt? — poczuła koło siebie jakiś głos — A wyście co zrobili?

— Ja otrulałam? A ty coś robiła? Tyś, cholero niewinna? — usłyszała koło siebie Jagniesin głos.

Obróciła poza siebie głowę. Nie było nikogo. Wybiegła do stajni, obleciała dom, zagłądnęła do stodoły. Przecież słyszała tu gdzieś Jagniesię.

— Jagniesiu, Jagniesiu! — niesło się pośród wieczornej ciszy jej wołanie.

Nie było nikogo w całych zabudowaniach, ani poza ścianami. Więc wróciła zaniepokojona do putni. Podała krowom sieczkę. Nagle chwycił ją jakiś ogromny strach. Ciarki przeszły ją po grzbiecie. Przypomniała sobie, jak Jagniesia raz w przystępie obłąkańczej gadaniny, odczuwając jakąś konieczność wypowiedzenia się przed nią, mówiła jej o Bronku, że do niej chodził nawet i w nocy.

Rzuciła putnię i co siłą w drzewiejących łydkach uciekła do izby.

Zdawało się jej, że ktoś za nią pedał, jakby ją chciał pochwytać. Wąski pas czerwonego światła bladł już w ostatnich konwulsjach konania. Nad Tatarami jaśniej jeszcze było niż gdzie indziej.

70.

Postanowiła sobie, że wybierze się z Bronkiem na poszukiwania. A Broniek się ogromnie tym ucieszył, że Hanka sama mu się wpręża na wędrówkę. Wydawało mu się, że po wczorajszym dniu przygłądnęła do niego ciałem i sercem, że stała się jakby jego własnością, a on jej panem, gazdą rządzącym.

Ludzie się nawet nie zdziwili tej parze. Niespokojne wieści o Jagniesi okrzykiwały wieść i każdy wiedział, dokąd podąży tych dwoje.

Broniek przystanął koło Maciejowej budowy. Uderzyła go kapliczka, stojąca zaraz przy drodze. Wysoka jak pokojowy piec świeciła niedużą wnetką, pływającą, tak że zaledwie zmieściły się w niej dwa toczony lichtarze, ozdobione góralskimi szlakami rzeźby i dwa wazoniki z kwiatkami. Na ścianie wnetki, w grubych, suto rzeźbionych ramach, za szkłem, znajdował się obrazek Franka — rzeźbiona góralska święta — Maryna.

— Popatrz, Hanuś — szepnął Broniek — Przecież to Maryna od Kalotów. Ja mam dobre oko. Jak babę raz zobaczę, to chociażby jej kto i zmienić wygląd, po latach nawet poznam. Na mój duszka te to Maryna.

Konkurs czystości Dozorcy domów na pierwszym miejscu

Wrocław. (st) Jak już donosiliśmy, w związku z powszechną akcją odszczurzenia na terenie Wrocławia został zainicjowany przez Zarząd Miejski na polecenie nadzwyczajnego komisariatu do walki z epidemiami konkurs czystości. We wtorek, dnia 4 bm., w zarządzie miejskim odbyło się rozdanie nagród poszczególnym administratorom i dozorcóm, kontrolerom sanitarnym i dezynfektorom, milicjantom, naczelnikom obwodów i poszczególnym zespołom lokatorskim, którzy w dużym stopniu przyczynili się do utrzymania czystości w posesjach.

Przed wręczeniem nagród wiceprezydent Wrocławia, mgr Dymek, omówił zagadnienie czystości miasta, wyrażając przy tym nadzieję, że konkurs, którego laureaci otrzymują dziś nagrody, będzie bodźcem dla tych, którzy dotychczas nie brali w nim udziału i zbyt mało interesowali się zagadnieniem utrzymania należytej czystości miasta.

Po przemówieniu wiceprezydent w towarzystwie naczelnika Wydziału Zdrowia, dr. Gierczewskiego, i komisarza do walki z epidemiami, dr. Grunalda, wręczył nagrody zwycięzcom konkursu. Nagrody w wysokości 100 tysięcy zł,

przyznane przez Nadzwyczajny Komisariat do Walki z Epidemiami, zostały podzielone między poszczególne grupy biorących udział w konkursie. Pierwszą nagrodę w wysokości 10 tysięcy zł otrzymał naczelnik I obwodu, mgr Pióro; w grupie administratorów i dozorców otrzymało nagrody 12 osób; w grupie milicjantów 5 osób; w zespołach lokatorskich 3 zespoły; w grupie administratorów 4 osoby; w grupie kontrolerów sanitarnych 2 osoby oraz trzech dezynfektorów.

Najbliższe imprezy kulturalne na terenie Wrocławia

Wrocław (st). W dniu 9 bm. w gmachu Izby Rzemieślniczej przy Pl. Muzealnym 16, 2 piętro odbędzie się otwarcie wystawy Tomasza Szczęsnego pod nazwą „Wrocław w obrazach i szkicach”.

Dochód z wystawy przeznaczony jest na odbudowę Panoramy Racławickiej. Wystawę można

Dzień pracy na odbudowę Warszawy Świadczenia rzemiosła na D. Śląsku

Wrocław (st). Niezależnie od stałego opodatkowania na rzecz odbudowy Warszawy w wysokości 5 procent od płaconego podatku obrotowego, rzemiosło dolnośląskie wzięło czynny udział w wszczętej pod koniec września br. przez Izbę Rzemieślniczą we Wrocławiu specjalnej akcji pod hasłem: „Jeden dzień pracy na rzecz odbudowy Warszawy”.

Jak wynika z pierwszych sprawozdań z 13 powiatów woj. wrocławskiego wpłacono na konto Izby Rzemieślniczej 469.485 złotych,

a miejscowym komitetem odbudowy Warszawy 119.605 zł, łącznie 589.070 zł. Wynik tej akcji należy, jak na obecne położenie gospodarcze rzemiosła dolnośląskiego, za bardzo dobre, tym bardziej, że rzemiosło wykupuje obecnie urządzenia warsztatów i daje dużo na każdą zbiórki.

Rzemiosło dolnośląskie odbudowując od nowa, przeważnie bez żadnej pomocy swe warszaty i mieszkania, rozumie lepiej niż ktokolwiek inny potrzebę szybkiej odbudowy Warszawy. Sumy zebrane we Wrocławiu pójdą w 60 procentach na odbudowę Wrocławia, w 40 procentach natomiast na rzecz odbudowy Warszawy. Fundusze zebrane w powiatach w całości zostaną przeznaczone na odbudowę Warszawy.

Powiatowe związki cechów zebrały następujące kwoty: Brzeg 100 tysięcy zł, Dzierżonów 9.700 zł, Koźuchów 40 tys. zł, Zabkowiec 57.420 zł, Jel. Góra 25 tys. zł, a poszczególne cechy branżowe w Jel. Górze: kominiarze 5.500 zł, cech rzeźniczo-wedliniarski 10 tys. zł, fotografów 12.500 zł, indywidualnie różni rzemieślnicy z Jel. Góry 6 tys. zł, cechy zbiorowe w Bolesławcu 8.450 zł, w Jaworze 12.1000 zł, w Lwówku — 13.850 zł, w Sirzelnie 22.240 zł, w Żeganiu 19 tys. zł, i w Zgorzelcu 15.250 zł.

Miejscowym komitetem odbudowy Warszawy wpłać 105.605 zł, związek cechów w Kłodzku 54.605 zł, cech zbiorowy w Rychwałdzie 40 tys. zł, w Jaworze 25 tys. zł. We Wrocławiu cechy fryzjerski wpłać 30 tys. zł, cech zegarmistrzów 24 tys. zł, cech rzemieślników skórzanych 15.110 zł, zakład „Pro Arte” 4 tys. zł i firma Kwiatek 5

O przyszłość turystyki

Kłodzko (bro). Dnia 29 października br. w DOKP we Wrocławiu odbyła się konferencja, w której wzięli udział m. in. przedstawiciele Zarządu Uzdrowisk Państwowych w Łądku Zdroju, dyr. Szczodrowski i mgr Cząkowski. W wyniku konferencji DOKP zapewnili na wniosek przedstawicieli uzdrowisk, że w sezonie letnim 1948 uruchomione zostanie bezpośrednie połączenie Katowice — Kłodzko — Jelenia Góra z połączeniem na Kudowę i Ładek.

Przewiduje się uruchomienie dwóch pociągów pośpiesznych i 4 osobowych na trasach wspomnianych uzdrowisk.

Wrocław dźwiga się z ruin Bilans dotychczasowych prac

Wrocław (st). Sekretariat społeczny komitetu akcji odgruzowania miasta Wrocławia opracował ostatnio sprawozdanie z wyników dotychczasowych.

W pierwszą niedzielę, w dniu 5 października, pracowało nad doprowadzeniem do porządku ul. gen. Świerczewskiego i pl. Słonecznego około 6 tysięcy osób. Usunięto około 6 tysięcy metrów sześć gruzu. Wartość wykonanej pracy wyniosła 900 tysięcy zł.

W drugą niedzielę, 12 października, pracowało 5 tysięcy osób z różnych zakładów pracy i instytucji wrocławskich. Wykonano pracę na sumę 930 tysięcy zł.

W trzecią z kolei niedzielę zatrudnionych było przy usuwaniu gruzów ponad 2 tysiące osób. Główne prace polegały na budowie wielkiego wykupu pod trasę kolejową normalnotorową od dworca Świebodzkiego na pl. Wolności i dalej w kierunku rynku. Wartość wykonanej pracy wyniosła 1.295.000 zł.

W dniu 26 października stanęło do pracy 4.500 osób z 20 zakładów i instytucji. Wartość jej wyniosła 755 tysięcy zł, a wartość transportu gruzów samochodami 110 tysięcy złotych.

Piąta z kolei niedziela w dniu 2 bm. zgromadziła do społecznej akcji uporządkowania miasta po-

Stuchamy radio

OGÓLNOPOLSKI PROGRAM POLSKIEGO RADIA Z UWZGLĘDNIENIEM AUDYCJI LOKALNYCH ROZGŁOSNI KATOWICKIEJ

Piątek, 7 listopada
5.55 sygnał i zapowiedź stacji, 6.00 sygnał i „Kiedy ranne stają zorze”, 6.03 gimnastyka, 6.15 wiadomości, 6.20 muzyka, 6.50 zapowiedź programu, 6.59 sygnał czasu, 7.00 dziennik, 7.15 muzyka, 8.20 informacje ogólnopolskie, 8.35 szprytka P. C. K., 8.50 kwadrans przy. 8.50 muzyka, 9.00 audycja dla szkół, 10.40 audycja „Min. Oświaty”, 11.57 sygnał i hejnał, 12.03 wiadomości, 12.08 przegląd prasy, 12.13 muzyka, 12.20 z mikrofonem po kraju, 12.30 muzyka, 12.45 audycja literacka, 12.50 informacje polski południowej, 13.15 aktualia, 13.27 komunikaty, 13.30 pogadanka prasowa, 13.40 audycja dla dzieci, 14.00 dziennik, 16.20 muzyka, 16.30 audycja dla obcych, 16.45 muzyka, 16.55 audycja literacka, 17.15 radzieckie pieśni ludowe, 18.00 R. U. L., 18.15 muzyka polska, 18.30 słuchowisko, 19.15 koncert symfoniczny, w przerwie: koncertu dziennik, 21.50 „U naszych przyjaciół”, 21.55 melodie z filmów radzieckich, 22.45 audycja literacka, 23.00 ostatnie wiadomości, 23.10 program na dzień następnym, 23.20 Miłkowski — Kwartet, 23.55 z ostatniej chwili, 24.00 zakończenie programu.

nad tysiąc osób, które wykonywały pracę wartości około pół miliona złotych.

W dniu 9 bm. stanie do pracy połowa załogi Państw. Fabryki Wagonów, która zajęta będzie w dalszym ciągu przy pracach nad wykopem pod kolej normalnotorową i budową toru.

Jak nas informuje energiczny sekretarz komitetu społecznego, inż. J. Borowski, inicjator akcji odgruzowania miasta Wrocławia, kolej normalnotorowa do wywozu gruzów z centrum miasta, zostanie zgodnie z planem już w końcu bieżącego miesiąca oddana do użytku. Usprawni to w znacznym stopniu dotychczasową akcję porządkowania miasta.

W rocznicę rewolucji

Wrocław. (st) Uroczystości z okazji 30-letniej rocznicy Rewolucji Październikowej rozpoczęły się w dniu 6 listopada o godz. 14 zbiórka poszczególnych delegacji zakładów pracy, organizacji politycznych, społecznych, związków zawodowych i organizacji młodzieżowych z pocztami sztandarowymi i wieńcami na Rynek, po czym nastąpił odjazd delegacji na cmentarz poległych bohaterów Armii Czerwonej na Krzykach i złożenie wieńców na Panteonie.

O godz. 16 odbyła się uroczysta akademja w Teatrze Państwowym. Okolicznioccy referat wygłosił sekretarz CKW PPS poseł Cwik. Po części oficjalnej odbył się koncert.

Sprawy mieszkaniowe

Kłodzko (bro). W dniu 4 bm. odbyła się konferencja komisji kwalifikacyjnej na terenie miasta Kłodzka, której zadaniem jest przeprowadzenie akcji uwłaszczenia obiektów mieszkalnych. Plan uwłaszczenia ustalony został według kolejności. O przebiegu akcji i jej wynikach podamy wiadomości w najbliższym czasie.

Wszystko dla dzieci

Legnica. (o) Szkoły Powszechne zapelniają się już coraz bardziej ławkami. Onegdaj nadeszła transport 266 ławek dla szkół, zamówionych przez Zarząd Miejski w Twardej Górze. Ławki te zostały natychmiast oddane do użytku, wobec czego 532 dzieci uzyskało miejsca w szkole. Dalsze ławki mają nadejść w najbliższych dniach.

Ulga w opłatach koncesyjnych

Wrocław. (st) Izba Przem.-Handlowa we Wrocławiu informuje, że zgodnie z rozporządzeniem z dnia 22 sierpnia br., ustalającym wysokość i termin wnoszenia opłat za zezwolenie na prowadzenie przedsiębiorstw handlowych i zawodowe wykonywanie czynności handlowych, można w uzasadnionych przypadkach złożyć podania o przyznanie ulgi w opłacie koncesyjnej do wysokości 50 procent opłaty.

Podania takie składają się do Ministerstwa Przemysłu i Handlu za pośrednictwem Izby Przem.-Handlowej. Podanie winno być zaopatrzone w opłatę stemplową w wysokości 30 zł od podania i 3 zł od każdego załącznika.

Święto Kombatanta w Legnicy

Legnica. — W ramach Tygodnia Kombatanta odbyła się w Legnicy w dniu 2 bm. uroczysta akademja z udziałem władz państwowych, samorządowych, partii politycznych, związków zawodowych, zrzeszeń społecznych i gospodarczych oraz młodzieży szkol-

nej. Przybyli również delegacje z pocztami sztandarowymi.

Akademii przewodniczył prezydent miasta mgr. Szafarezyk.

Po powołaniu prezydium i odegraniu hymnu narodowego, przewodniczący wezwał zebranych do uczczenia pamięci poległych minutową ciszą.

Z kolei przemawiali — prezes Związku b. Uczestników Walki Zbrojnej o Wolność i Demokrację Martyna-Wilk, przedstawiciel Związku b. Więźniów Politycznych, w imieniu wszystkich partii politycznych sekretarz MK PPR łow. Strach, oraz w imieniu Wojska Polskiego kpt. Kulik. W ośrodku artystycznej wystąpił miejscowy zespół muzyków oraz artyści jeleniogórskiego teatru miejskiego.

Po akademii członkowie Związku b. Uczestników Walki Zbrojnej udali się z Pl. Słowackiego w pochodzie na cmentarz, gdzie złożyli wieńiec na grobie poległych bohaterów.

będzie zwiędzać codziennie w godzinach od 10 do 16.

W piątek 7 bm. o godz. 19 w sali Państwowego Teatru Dolnośląskiego odbędzie się drugi koncert symfoniczny Filharmonii Wrocławskiej z okazji 30-lecia rewolucji październikowej. Solistą koncertu jest pianista prof. Piotr Łoboz, który znany jest już publiczności wrocławskiej ze swych licznych koncertów w poprzednich sezonach.

Koncertem dyryguje dyr. Kazimierz Wilkomirski. W programie uwertura do opery „Ruslan i Ludmiła” Glinki, koncert fortepianowy C-moll Rachmaninowa w wykonaniu prof. Łoboz i symfonia armeńska Chaczaturiana. Bilety do nabycia przy kasie Państwowego Teatru w godzinach od 10 do 18 i od 13 do 18.

Za rozsiewanie fałszywych wiadomości

Wrocław (st). Rejonowy Sąd Wojskowy we Wrocławiu za rozsiewanie fałszywych wieści: szkoldliwych dla Państwa skazał Andrzeja Bieleckiego na 6 lat więzienia i Antoniego Bilewicza na 3 lata więzienia.

Przed tym samym sądem odpowiadali Stefan Gieroba, urodzony w Lublinie, zam. ostatnio we Wrocławiu bez zajęcia, karany już w Lublinie 6-miesięcznym więzieniem za kradzież.

Jak wykazał przewód sądowy oskarżony Gieroba przybył z Lublina do Wrocławia, gdzie dopu-

ścił się sabotażu, przecinając kabel elektryczny długości około 100 m w jednostce wojskowej we Wrocławiu, skutkiem czego jednostka ta została pozbawiona światła. Wyrządzone przez oskarżonego straty były bardzo poważne. Oskarżony działał z całą świadomością wiedzząc, że niszczy mienie państwowe.

Sąd skazał go na 7 lat więzienia. Przy wymiarze kary sąd stanął na stanowisku, że oskarżony jako recydywista w miesiąc za ledwie po wyjściu z więzienia dopuścił się przestępstwa.

czuje. Przypomniała sobie Jaska. Już wiedziała, że i wtedy tak samo czuła się niepewnie i tak samo bojaźliwie mówiła każde słowo otoczenia. Lecz nie miała czasu na dalsze rozmyślenia, bo Buńdula nie spuszczała z niej oka. Więc jej odpowiedziała prędko, przypominając sobie watek rozmowy:

— Nie słyszałam. Siedzę cały dzień w domu, bo trzeba pokonać przedzenie Jagniesi.

— Masz ty też smartwienie z tą Jagniesią. Nie wiadomo, jak to wszystko dalej pójdzie, bo przecież gdzie wiosna, trzeba kolo gazdówką, robić jak koń. Nie utradzisz sama. Trzeba ci przecież o tym pomyśleć.

— Zamierzam wziąć jakiego parobka, niechby doglądał roboty, a ja tylko tu czasem wpadnę, żeby jego przypilnować.

— Dobra myśl — pochwaliła Buńdula — Kogoż myślisz bracie? — Czy ja wiem? — udawała namysł. Może by kogo ze sąsiedztwa.

— A pewnie, że najlepiej tak. Jakbym ja miała w domu synów, cóż kiedy pożeniem w dalszych wsiach, to bym ci dała jednego — westchnęła Buńdula z żalem, myśląc, że na takiej służbie, to jak na swojej gazdówce. Niejedno można skosztować.

— A może by tak kogo wziąć od Fafletów? — zapytała wahaając i patrzyła pilnie w oczy Buńduli, jakie wrażenie zrobi na niej ten pomysł.

— A pewnie. Broniek, tygus, tylko to dziewczkami spogląda, bo u nich ponia gazdówka, raz drwa z ojcem i siostrą wszystko obrobła. Niech przyjdzie do roboty, to mu figle wywietrzeją z głowy.

— Chwała Bogu — westchnęła cichutko Hanka — Nie wie nic Ale na drugi raz, to muszę się pilnować, żeby kto nie podpatrzył. Jezusie drogi! Nie przyżyłabym takiego wstydu, jakby mnie ludzie na języki chwycili! A stary mój, to by mi chyba łeb rozłupiał, bo to taki popędliwy byk.

— No i Julka się dziś rozsypała — zmieniła Buńdula temat rozmowy. Przecież to hanba dla całej wsi, żeby tyle biesiów przybywało. Trzecie już takte. Jak ludzie mogą to ścierpieć, to ja się wydzwięć nie mogę.

— A co jest chłopiec czy dziewczyna? — zapytała Hanka. — Chłopiec — odpowiedziała Buńdula — Takie krzywe to zawsze mają szczęście. Poniekąd gazda, to się doczekać nie może syna. A ta nie tylko syn i syn. Pługastwo doprawdy, nie dziewczyna.

— A pewnie, pewnie — przytwardziła Hanka, lecz wnet w myśl jej powstało zapytanie, czy ona jest od Julki lepsza, więc unajkla w potępieniu zbłądzonej dziewczyny i zadumała się głęboko.

Prolog — „Pokolenie Zbójników”

PRZEPIĘKNE LOKI

nieograniczenie trwałe przy wilgotnym powietrzu i po cie osiągną Panie i Panowie za pomocą elikaru "ALMA"...

SPÓŁDZIELNIA FARMACEUTYCZNA PRZEMYSŁOWO-HANDLOWA - ogłasza KONKURS

na kierownika Działu Wytwórczego. O stanowisko powyższe ubiegać się mogą magistry farmacji z dużą praktyką w przemyśle farmaceutycznym.

WYSOKIEJ KLASY PIĘCIOLAMPOWE SUPERHETERODYNY

Typu AGA - 1743 produkcji Państw. Fabryki Odborników Radiowych w Dzierżonowie. Doskonała wierność odtwarzanych dźwięków.

TANIE DNI

artykułów specjalnych - DWUTYGODNIOWA ZNIŻKOWA SPRZEDAŻ artykułów tekstylnych

zniżka 25% - 60% dla instytucji handlowych, państwowych i społecznych: Domy Towarowe, "Spółem", wszystkie sklepy C. H. D., wszystkie sklepy Zw. Walki Młodych...

Ogłoszenie o przetargu

KURATORIUM OKRĘGU SZKOLNEGO ŚLĄSKIEGO W KATOWICACH ogłasza PRZETARG NIEOGRANICZONY na dostawę następujących materiałów, urządzeń i narzędzi dla warsztatów szkolnych:

FABRYKA „BRACIA BAUERERTZ” W MYSZKOWIE - ogłasza

przetarg na dostawę: 15 ton owsa i 3 ton jęczmienia. Oferty kierować do Wydziału Zaopatrzenia fabryki, do dnia 20. 11. 47 r.

URZĄD WOJEWODZKI ŚLĄSKO-DĄBROWSKI ogłasza

przetarg nieograniczony na roboty remontowe, dekarские i szklarskie w Sanatorium w Giucholazach. Otwarcie ofert nastąpi w dniu 10. XI. 1947 r.

SKLEP z mieszkaniem

centrum Orłowo - Gdynia, nadający się na wszelkie branże do odstąpienia za zwrotem kosztów remontu. - Oferty pod „Wyjazd” do Dziennika Bałtyckiego - Gdynia. 4580

PAŃSTWOWE ZAKŁADY PRZEMYSŁU WELNIANEGO NR 7 W SOSNOWCU ul. Zeromskiego nr 1 - ogłasza

przetarg nieograniczony na przeprowadzenie odszkuszania w fabrykach i domach fabrycznych przy ul. Chemicznej nr 12 i Zeromskiego nr 1.

Ogłoszenie o przetargu

KURATORIUM OKRĘGU SZKOLNEGO ŚLĄSKIEGO W KATOWICACH ogłasza PRZETARG NIEOGRANICZONY na dostawę następujących mebli szkolnych:

stojków szkolnych 2-osobowych . . . 1000 krzesel do stojków szkolnych . . . 1800 stołów do pracowni fiz. i chem. . . 200

Termin dostawy 16 grudnia 1947 r. Oferty należy składać do dnia 16 listopada 1947 r. do godz. 9 w Kuratorium Okr. Szk. Śl. w Katowicach.

KONKURS

WYDZIAŁ OŚWIATY ROLNICZEJ W KATOWICACH ogłasza KONKURS na stanowisko profesora maszynoznawstwa rolniczego w Państwowym Gimnazjum Rolniczym Mechanicznym w Komornie, pow. Koźle.

Ozdoby choinkowe

poleca 4578 Wytwórnia Wyrobów Szklanych Strosznajder Jan i Bromirski Władysław, Katowice, ul. Stanisława 6, tel. 364-55.

Zjednoczenie Przemysłu Maszyn Elektrycznych w Katowicach zakupi

2 NOWOCZESNE samochody osobowe marki „Chevrolet” i „Citroen”. Oferty kierować do Wydziału Gospodarczego ZPM, Katowice, Mariacka 19. (PAP) 4583

Unieważnienia

UNIEWAŻNIAM zgubioną kartę ewakuacyjną. Pienski Chaskiel, Ziębice. 6783d UNIEWAŻNIAM skradzioną książeczkę wojskową, kartę ewakuacyjną oraz dowód osobisty. Dzurman Paweł, Szybowice, powiat Prudnik. 3787d

Różne

KUPIĆ, sprzedać, wynająć, wymienić, załatwić sprawę mieszkaniową, meblową, inną, najłatwiej przez Biuro Zleceń „Express” Wrocław, Kluczborska 21. 5746d INSTRUMENTY muzyczne wszelkiego rodzaju naprawa, Walczakowski, Chorzów, Katowicka 38. 3764d

Wolne posady

POTRZEBNA wychowawczyni do 4-ro i dwuletniej dziewczynki. Oferty do szklanej pocztówki pod PAP - Częstochowa pod „Wychowawczyni” 6723d

Kupna

MASZYNY do leczenia i plania kupię. Kukułski, Katowice, 3 Maja 20. 6393d PASY, gazę młyńską kupujemy. Bytom, Moniuszki 15/5, tel. 49-93. 6798g

Przedaje

KRYMSKIE futro oraz polerynę z lisa srebrnego sprzedam. Oferty: „Czytelnik” Gilwice, pod „2204”. 6898g PRASY MIMOŚRODOWE 7,5 naciśku poleca Inż. Szklarzewicz i S-ka, Katowice, ul. Krakowska 1. Telefon 316-69. 6855g

Pokoje

UMEBLOWANEGO pokoju w Katowicach poszukuje. Oferty: „Czytelnik” Katowice, pod „Spółem”. 7094E

Zguby

20.000 zł. NAGRODY WYPŁACE ZA WSKAZANIE ZŁODZIEJA, KTÓRY Z SOBĄ NA NIEDZIELE DO KONAL WŁAMANIA W MOIM SKLEPIE. Dyskretna, zapewnia. MATUSZAK, RYBNIK, RYNEK 17. 6979g

Lokale handlowe

LOKAL handlowy z urządzeniem w dobrym punkcie Katowice zaraz odstąpi. Oferty poważnych reflektantów do „Czytelnika” Katowice pod „6184”. 6933g

Zamiany

KONIA 6 letniego, średniego wzrostu, dobrego, zamienię na dobrą krowę, informację od 12 - 14 Chorzów, ul. Kościełna 81. Penkala. 6985g

Gotówka

FRYZJER szuka współpracownika lub przystąpi do spółki Oferty Czytelnik Katowice pod „Współpraca”. 6952g

Nauka i sztuka

KORESPONDENCYJNE kursy języków obcych. Informacje Warszawa, Bracka 18-26. 6758d

Poszukiwania

BIELIŃSKI Staszek z Płanowic podaj wiadomość, o rodzinie, dziadek. Na adres: nadleśnictwo Jamy, poczta Gardeja powiat Grudziądz. 6964g

Mieszkania

ZAMIENIĘ 2 pokoje z kuchnią i przedpokojem w Chorzowie plus 1 pokój kuchnia w Załężu na 3 pokoje z komfortem w Katowicach lub okolicy. Oferty: Dziennik Zachodni Katowice pod „6201”. 7007g

Nowa placówka wychowawcza

Ośrodek szkoleniowy PCK w Katowicach

Katowice (hm), Śląsko-dąbrowski okręg Polskiego Czerwonego Krzyża powiększył swój dorobek o jeszcze jedną placówkę wychowawczą, ośrodek szkoleniowy w Katowicach, przy ul. Brzejskiej 4, którego poświęcenie i otwarcie nastąpiło w dniu 4 bm.

W Polsce - jak wynikało z przemówienia pełnomocnika śląsko-dąbrowskiego PCK, dr Sze-

besty, - brak jest w tej chwili około 30 tys. wykwalifikowanych pielęgniarek. Wyszkolenie tej ilości sił fachowych, przy obecnej liczbie odpowiednich szkół, trwać musi 10-15 lat. Ażeby wypełnić lukę, PCK rozpoczął szkolenie personelu pomocniczego, który prowadzić będzie następnie stacje opieki nad matką i dzieckiem, poradnie, żłóbki, pracować będzie w charakterze asystentek szkolnych, instruktorów II klasy (przede wszystkim dla Ziemi Odzyskanych), ratowników i pomocniczych pielęgniarzek.

Ośrodek szkoleniowy został otwarty w baraku magistrackim, przeznaczonym już na rozbiórke. Wyremontowany, wymalowany, blyszczący jasnymi barwami, niczym nie przypomina miedawnej graciarni. W dniu otwarcia rozpoczęto w nim z miesiąca pracę: trzymiesięczny kurs opiekunek niemowląt, na który z terenu całego województwa zjechało 36 słuchaczek.

Przemawiał również, po poświęceniu budynku, ks. Kleczka, oraz na zakończenie skromnej uroczystości nacelnik Świątyszczyński, przedstawiciel Woj. Opieki Społecznej.

Z sali koncertowej

Młodzież w Filharmonii Katowickiej

Czwartkowe koncerty filharmoniczne dla młodzieży szkolnej są - jak dotychczas - jedyną formą koncertów, na których sprawa frekwencji nie jest zagadnieniem, połączonym z troską. Sala Filharmonii katowickiej jest zawsze wypełniona po brzegi i to słuchaczami szczególnie miłymi i wdzięcznymi przez żywość ich reakcji - młodzieżą. Ogólna liczba słuchaczy tych jest tak wielka (9.360 osób), że niepodobieństwem byłoby pomieszczenie ich na raz w niedużej, obliczonej na ok. 1000 osób sali Filharmonii, toteż podzielono ją komplety odwiedzając przybytek muzyki co 7-8 tygodni. W przeciągu r. szk. 1946/47 uczęszczało regularnie na filharmoniczne koncerty szkolne 6.230 uczniów szkół średnich zawodowych, 1838 - średnich ogólnokształcących i 300 uczniów Państw. Pedagogium. Jeden komplet więc w ciągu roku szkolnego miał możliwość wysłuchania cyklu, składającego się z 4-5 koncertów, omówionych uprzednio w szkole, a następnie objaśnionych prelekcjami w czasie audycji.

Niezmiernie doniosła ta akcja, prowadzona już trzeci rok przez Kuratorium Okr. Szkolnego i Państwową Filharmonię, realizuje zasadę, mówiącą, że „dobra sztuka się dopiero wówczas należywie wyzyskała, kiedy się, po pierwsze - u powszechnie, tj. gdy z nich korzysta nie tylko garstka znawców i miłośników, lecz w zasadzie każdy człowiek i kiedy po drugie każdy odnosi istotnie maksymalne z tego korzyści“ (St. Szuman).

Pierwszy tegoroczny cykl koncertów poświęcony został twórczości Fr. Chopina, następnie projektowane cykle poświęcone mają być muzyce słowiańskich sąsiadów Polski - Zw. Radzieckiego, Czechosłowacji i Jugosławii.

Wykonawcami koncertu chopinowskiego w dniu 30 bm. byli: Orkiestra Filharmoniczna pod dyr. W. Krzemińskiego (Polonez Adur, Koncert fortepianowy f-moll), utalentowany pianista T. Zmudziński

Polonez - Fantazja, Etiudy, Mazurki), młodzież szkolna, stanowiąca audytorium (pieśń „Zyczenie“) i St. Tyńcowa - prelekcja. Żywy kontakt prelekcji ze słuchaczami, wysoki poziom wykonawczy solisty i orkiestry i wysoce zainteressowania, na ogół bardzo porządnie zachowującej się młodzieży, musiały robić na każdym postronnym obserwatorze jak najbardziej korzystne wrażenie, świadcząc jednocześnie, że rozporządzenie przed dwoma laty, prace, której celem było rozbudowanie zainteresowania i zamiłowania do muzyki wśród młodzieży poczynna wy-dawać owoce.

W związku z tym wypada podnieść obiektywnie z jednej strony znaczne zasługi inicjatorce i energicznej organizatorce całej akcji z ramienia Kuratorium, p. St. Tyńcowej, z drugiej zaś strony wyso- cę społeczne ustosunkowanie się Filharmonii, i to zarówno poprzedniej jak i obecnej dyrekcji oraz wszystkich muzyków, poświęcających regularnie i niemal bezinteresownie co tydzień po kilka godzin czasu na koncerty dla młodzieży szkolnej, nie mówiąc już o pracy, wkładanej w przygotowanie programu. Na marginesie jednak uwaga: młodzież powinna zostawić wierzchnie okrycia w szatni. Godzinny, czy nawet dłuższy program w paltach, czy z paltami na kolanach, w dobrze ogrzanej sali, nie przyczynia się do wywołania skąpionego nastroju, tak potrzebnego w obcowaniu z muzyką.

M. Józef Michalowski.

Reorganizacja muzeów

w pięciu miastach śląskich

Katowice. (PAP) Zbiory muzeów w pięciu miastach śląskich: Bytomiu, Katowicach, Gliwicach, Chorzowie i Zabrzeżu zostaną ujęte w jedną całość, a następnie posegregowane i przydzielone według poszczególnych działów oddzielnemu muzeum. Tak więc Muzeum w Chorzowie obejmie dział historyczny oraz dział regionalny ziemi bytomskiej, Muzeum w Bytomiu zatrzyma swój charakter galerii obrazów,

obejmującej malarstwo polskie z XIX i XX wieku z plótnami takich mistrzów jak Matejko, Giermscy i Michalowski na czele, zachowując również dział przyrodniczy i etnograficzny; Gliwice będą miały muzeum Przemysłu Artystycznego oraz galerię malarstwa zachodnio-europejskiego. Reprezentowana też będzie śląska sztuka ludowa z uwzględnieniem manufaktury, porcelany i fajansu z XVIII i XIX wieku. W Zabrzeżu pozostanie istniejące tam Muzeum Przemysłowe.

Podział ten został dokonany po uwzględnieniu potrzeb danych środowisk oraz w oparciu o zakłady naukowe, jak np. Politechnika w Gliwicach. Poza tymi pracami, koordynującymi muzealnictwo w trójkącie Bytom - Katowice - Gliwice, powstanie w Bielsku jeszcze w roku bieżącym nowe Muzeum Regionalne, wielodziałowe, uwzględniające miejscowy rozwój przemysłu tkackiego. Muzeum to będzie się mieścić na Zamku Sułkowskich.

Mistrzostwa Europy w boksie

odbędą się w Polsce

Poznań. Od dłuższego czasu Polski Związek Bokserski czyni w AIBA starania o przyznanie Polsce w roku 1949 organizacji mistrzostw bokserskich.

Sprawa ta stoi na martwym punkcie, bowiem obok Polski kandydują do organizacji tych mistrzostw Czechosłowacja i Norwegia.

Po ostatnim zebraniu Zarządu Polskiego Związku Bokserskiego wysłano do AIBA pismo, podając jednocześnie warunki, na jakich Polacy gotowi są podjąć się organizacji mistrzostw.

Anglia - Irlandia 2:2 (0:2)

London. (obsł. wł.) W środę, wobec 68 tysięcy widzów, odbył się mecz piłkarski pomiędzy Anglią i Irlandią.

Spotkanie zakończyło się wynikiem remisowym 2:2 (0:2). Irlandczycy grali o wiele szybciej od Anglików.

Śmieszne stanowisko krakowskiego magistratu

Kraków. Cracovia zwróciła się do PZPN zapytaniem, czy kluby sportowe są zobowiązane do wykupienia świadectwa handlowego.

To śmieszne pytanie zostało spowodowane żądaniem magistratu krakowskiego, który stoi na stanowisku, że kluby sportowe, podobnie jak wszelkie „przedsiębiorstwa widowiskowe i rozrywkowe“, winny się starać o uzyskanie koncesji.

DROBIĄZGI

* W wyniku niedzielnych rozgrywek piłkarskich o mistrzostwo Włoch, Turyn i Mediolan wysunęły się na czoło tabeli mistrzowskiej, zdobywając 11 pkt. Na następnych miejscach uplasowały się Bologna, Juventus, oraz Internazionale. Mediolan pokonał Internationale 3:2, Bologna - Turyn 1:0, Juventus - Lazio Rzym 1:1.

* Paryskie drużyny piłkarskie - Racing Klub i Stade Francais czynią starania, by sprowadzić do Paryża w ostatnich miesiącach br. drużyny zagraniczne. Drużyna angielska Arsenal grać będzie w Paryżu z Racing-Club w dniu 11 listopada. W dniu 20 listopada reprezentacja Malmoe rozegra jedno spotkanie w Paryżu, a w dniu 4 grudnia gościć będzie w stolicy Francji, mistrz Szwecji Kamraterna. Kluby paryskie usiłują również sprowadzić do Paryża „Dynamo“ moskiewskie. Ponadto są w toku rokowania z mistrzem Urugwaju, Penarolem Montevideo. Drużyna ta jednak zaproponowała zbyt wygórowane warunki. Domaga się mianowicie za każdy mecz 1,5 miliona franków. Żywią się jednak nadzieję, iż uda się sprowadzić drużynę tę do Francji.

SPORT I

Wygrali po 14 tysięcy zł w konkursie „Zgadnij, kto wygra“

Warszawa (tel. wł.). Konkurs sportowy, urządzony przez Polski Komitet Olimpijski w formie totalizatora pn. „Zgadnij, kto wygra“, cieszy się coraz większym zainteresowaniem wśród rzeszy sportowców. Pierwszy kupon ukazał się tylko w Warszawie, obejmując ważniejsze spotkania ub. niedzieli i był dostępny tylko dla mieszkańców stolicy. Z tej racji liczba nadesłanych odpowiedzi była też stosunkowo mniejsza.

W ub. środę nastąpiło w Pol. Kom. Olimp. ogłoszenie pierw-

szych wyników tego konkursu.

Po ustaleniu wszystkich nadesłanych odpowiedzi z poszczególnych punktów przyjęć kuponów okazało się, że nikt nie przewidział wyników wszystkich spotkań. Wobec tego uwzględniono cztery kupony, które zawierały po 2 błędy. Na jedną wygraną przypadło 14.950 złotych.

Zdobywamy nagród są: Józefowicz Jerzy, Kostkiewicz Remigiusz, Irlch Tadeusz i Klimek Adolf - wszyscy z Warszawy.

Termin złożenia kuponu konkursowego upływa w dniu dzisiejszym. Prócz punktu przyjęć tych kuponów w Katowicach,

który mieści się w firmie „Sport“ (wł. A. Spiegelman), ul. 3 Maja nr 22, dodatkowe punkty zostały uruchomione w Chorzowie i Bytomiu. W Chorzowie znajduje się on w sklepie tytoniowym „Dinges“, ul. Wolności 9, a w Bytomiu - w sklepie szkła i porcelany J. Boczej, ul. Dworcowa 28.

Następny kupon konkursowy, który umieszcimy w numerze poniedziałkowym naszego pisma, zawierać będzie również do przewidzenia dwa spotkania o charakterze międzynarodowym, a mianowicie: mecz bokserski Czechosłowacja - Polska oraz mecz piłkarski Slavia Praga - CDKA Moskwa (mistrz ZSRR).

Wśród piłkarzy Dolnego Śląska

Wrocław. (kr) W nadchodzącą niedzielę na terenie Dolnego Śląska rozegrane zostaną następujące spotkania o mistrzostwo A-klassy DOZPN:

Wrocław: Burza-Barycz (Milicz), CPU Gaz - Len (Wałbrzych).
Jawor: Zryw - Odra (Wrocław).
Brzeg: Garbarnia - TUR (Ziębice).

Bielawa: Bielawianka - TUR (Kamienna Góra), ZKS - Browar (Lwówek).

Wałbrzych: Lustrzanka - KMSS (Wrocław), TUR - IKS (Wrocław).

Ząbkowice: TUR - TUR (Strzelin).

Nowa Sól: Odra - Julia (Blaży Kamień).

Zarów: RKS - Promień (Żary).
Legnica: Dziewiarz - Pionier (Wrocław).

Plan rozgrywek A klasy dolnośląskiej przedstawiają się następująco:

Table with 4 columns: Group, Team 1, Team 2, Score. Includes Group I (Kamieniowa Góra, Polonia Świdnica, etc.), Group II (KMSS Wrocław, Lustrzanka Wałbrz, etc.), Group III (Julia Biały Kamień, Len Wałbrzych, etc.), and Group IV (TUR Jelenia Góra, TUR Wałbrzych, etc.).

Van Vliet bije rekord świata

Amsterdam. (PAP) Znana pływaczka holenderska Van Vliet, wielokrotna rekordzistka świata, stale poprawia swe wyniki.

Rozegrany w Bukareszcie międzynarodowy mecz ping-pongowy pomiędzy Rumunią a Węgrami zakończył się zwycięstwem Rumunii w stosunku 5:4. (R)

Na zawodach w Hilversum, Van Vliet przeplynęła 400 m we wspaniałym czasie 5:58,6 min.

Wynik ten jest zarazem nowym rekordem świata i bije dawny rekord prawie o 10 sek. Poprzedni rekord, ustanowiony był także przez tę fenomenalną pływaczkę w grudniu ub. r. i wynosił 6:08,4 min.

Kto będzie tegorocznym mistrzem Polski w piłce nożnej

Kupon konkursowy

Form with 3 numbered lines for entering club names and points, and a line for name and address.